Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs Katwijk

2023-2040

Opdrachtgever
Gemeente Katwijk

Datum
27 januari 2023

Project
IHP VO Katwijk

Referentie
1509105-0060.0.2

Auteur(s)
de heer M.S. Drenth MSc - HEVO B.V.

Voorwoord

De gemeente Katwijk staat de komende jaren voor grote opgaven ten aanzien van renovatie en nieuwbouw van de schoolgebouwen van het Voorgezet Onderwijs in onze gemeente.
Door het opstellen van een Integraal HuisvestingsPlan wordt inzichtelijk gemaakt welke wensen, ambities en financiële uitdagingen er liggen voor de huisvesting van het Voorgezet Onderwijs in Katwijk in de komende jaren..
Met dit Integraal HuisvestingsPlan zorgen we ervoor dat we een veilige, gezonde, duurzame, toekomstbestendige en uitdagende leeromgeving voor de Katwijkse middelbare schoolleerlingen realiseren. Aan de hand van scenariostudies is uiteengezet welke uitdagingen er liggen bij de verschillende scholen.
Vervolgens is op basis van de opgestelde Quikscans, de wensen van de schoolbesturen, wet- en regelgeving en de financiële mogelijkheden van de gemeente gekozen voor een ambitieus scenario. Het scenario waarin de investeringskredieten voor Vakcollege Rijnmond (fase 1) en Visser 't Hooft beschikbaar worden gesteld in de eerste termijn, het investeringskrediet voor Vakcollege Rijnmond (fase 2) in het tweede termijn en het investeringskrediet voor Pieter Groen in de derde termijn.
De gemeente kijkt uit om, na vaststelling van het Integraal Huisvestingsplan, samen met de schoolbesturen te werken aan een Uitvoeringsprogramma om afspraken te maken over de renovatie en nieuwbouw van de schoolgebouwen van Vakcollege Rijnmond en Visser 't Hooft.

Jacco Knape, wethouder Onderwijs gemeente Katwijk

Inhoudsopgave

Voorwoord 2

1. Inleiding 4
1.1. Doelstelling 4
1.2. Werkwijze 4
1.3. Aanpak 5
1.4. Leeswijzer 5

2. VO in de gemeente Katwijk 6
2.1. Stichting Andreas College 6
2.2. Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden 6
2.3. Stichting Yuverta 6

3. Visie & Beleidsambities 7
3.1. Bouwsteen 1: regie 7
3.2. Bouwsteen 2: kwaliteit en duurzaamheid 7
3.3. Bouwsteen 3: renovatie en vervangende nieuwbouw 9
3.4. Bouwsteen 4: samenwerking scholen, schoolbesturen en partners 9
3.5. Bouwsteen 5: vraag en aanbod 10
3.6. Bouwsteen 6: gebiedsgerichte aanpak 11

4. Methoden 13
4.1. Capaciteitsanalyse 13
4.2. Quickscans 13
4.3. Urgentiecriteria 14
4.4. Analyse Herkomst 14

5. Analyse en scenario's 15
5.1. Leerlingenprognose 15
5.2. Quickscanscores 16
5.3. Inleiding analyse en scenario's 17
5.4. Visser 't Hooft Lyceum 17
5.5. Vakcollege Rijnmond 17
5.6. Pieter Groen 17
5.7. Limes Praktijkonderwijs 18
5.8. Yuverta Rijnsburg 18
5.9. Voortgezet Speciaal Onderwijs 18
5.10. Tiener- of Junior College 18
5.11. Gymzalen 18
5.12. Overzichten 19

6. Financiële uitgangspunten en vertaling 22
6.1. Uitgangspunten 22
6.2. Investeringskosten 23
6.3. Total Cost of Ownership 24
6.4. Uitgangspunten financiële vertaling 25
6.5. Financiële vertaling ambitie scenario 26
6.6. Financiële vertaling alternatief scenario 27
6.7. Financiële vertaling gymvoorzieningen 28
6.8. Richting geven aan Duurzaamheid & Binnenklimaat 29
6.9. Risico's 29

Bijlage I - Huisvestingsonderzoeken 30

Bijlage II – Juridische- en Beleidskaders 31

Bijlage III - Herkomstanalyse 34

Bijlage IV – Kostenconfiguratoren 38

Bijlage V - Energieprestaties 39

Bijlage VI – Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen 40

1. Inleiding

“Goed onderwijs is een belangrijke basis voor het opgroeien van onze kinderen. We willen onze kinderen een veilige, gezonde en duurzame leeromgeving bieden. De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen. We zetten de plannen voor huisvesting van het basisonderwijs voort en besteden vanuit het Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs aandacht aan Vakcollege Rijnmond en Visser ’t Hooft Rijnsburg. ”

Woorden afkomstig uit het Coalitieprogramma 2022-2026 met als titel ‘Met elkaar realistische keuzes maken’. De keuze om aandacht te besteden aan goede onderwijshuisvesting voor onze kinderen, schoolgebouwen te realiseren, die meer dan voorheen een ontmoetingsfunctie hebben in de wijk, voor leerlingen, voor ouders en wijkbewoners. Goede onderwijshuisvesting is een randvoorwaarde: om de schoolbesturen eigentijds onderwijs te laten verzorgen van hoog niveau, om invulling te geven aan de verduurzaming van de gemeente, om de nieuwbouwwijk te voorzien van passende maatschappelijke voorzieningen en om kansen te creëren voor passend onderwijs, met aansluiting op jeugdzorg en preventie. Het Integraal Huisvestingsplan beoogt om als beleidskader deze randvoorwaarde in te vullen, waarbij *‘samenwerking als basis’* centraal staat: op het gebied van onderwijshuisvesting wordt nu en in de toekomst door gemeente, schoolbesturen en kinderopvang intensief samengewerkt.

Het Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs (hierna: IHP-VO) is een aanvulling op het Integraal Huisvestingsplan voor het Primair Onderwijs (hierna: IHP-PO) en fungeert uiteindelijk als één totaal IHP. Het IHP heeft een strategisch karakter, waarbij vanuit visie en beleid strategische keuzes zijn gemaakt. Er is beleid ontwikkeld dat verder reikt dan de huidige wet- en regelgeving. De gemeente en schoolbesturen hebben zicht op de benodigde toekomstige investeringen in de onderwijshuisvesting.

Door nu een strategisch IHP te ontwikkelen spelen gemeente, schoolbesturen en kinderopvang bovendien in op, onder andere, de volgende nationale ontwikkelingen:

- De mogelijke wettelijke status van IHP’s en renovatie (naar aanleiding van het voorstel van de VNG, VO-raad en PO-raad).
- De eis dat alle nieuwe gebouwen in Nederland vanaf juli 2020 bijna energieneutrale gebouwen (BENG) dienen te zijn en de verdere ambities die voortvloeien uit het klimaatakkoord.
- De druk die is ontstaan op de bekostiging van onderwijshuisvesting, door weeffouten in het stelsel.

1.1. Doelstelling

Het IHP bepaalt op basis van visie, gerichte analyse, scenario-ontwikkeling en financiële vertaling de kaders waarbinnen de gemeente Katwijk, samen met de schoolbesturen, investeert in de onderwijshuisvesting.

In tegenstelling tot de werkwijze (uitsluitend) op basis van de verordening, wordt in het IHP uitgegaan van een proactief onderwijshuisvestingsbeleid. In formele zin laat de gemeente hiermee zien op welke wijze zij haar zorgplicht, op grond van de taak die zij heeft in het voorzien van huisvesting voor het funderend onderwijs, wenst in te vullen. Het IHP:

- Stelt de gemeente en schoolbesturen in staat om op korte en lange termijn strategische keuzes te maken en proactief beleid te voeren.
- Biedt een meerjarenperspectief waarop het eigen (investerings)beleid kan worden afgestemd.
- Vormt het beleidskader voor het onderwijshuisvestingsbeleid voor de periode 2023-2040. Het IHP wordt elke 4 jaar herijkt, zodat het beleidskader blijft aansluiten bij de vragen en behoeften van dat moment.

1.2. Werkwijze

Het IHP geeft inzicht in de investeringsopgave op de lange termijn en geeft invulling aan het strategisch niveau: beleid en investeringsopgave. De eerste vier jaar (eerste termijn) worden daarbij vastgelegd.

Voor de uitvoering van de projecten voor de eerste vier jaar wordt na vaststelling van het IHP jaarlijks een gedetailleerd uitvoeringsprogramma opgesteld. Op basis van de meest actuele gegevens (leerlingenprognoses, kwaliteitseisen etc.) kunnen via het jaarlijks vast te stellen uitvoeringsprogramma aanpassingen op onderdelen van het IHP worden bepaald. Voor het overleg over het IHP en het uitvoeringsprogramma wordt aangesloten op het bestaande wettelijk verankerde Op Overeenstemming

Gericht Overleg (hierna: OOGO). Op de agenda van het OOGO wordt het overleg toegevoegd, gericht op het bereiken van overeenstemming over de noodzakelijke afwijkingen van het vastgestelde IHP en het uit het IHP voortvloeiende uitvoerings-programma; het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om het IHP jaarlijks ter discussie te stellen. Dit wordt immers eenmaal per vier jaar vastgesteld.

In het uitvoeringsprogramma wordt invulling gegeven aan het tactisch niveau: de wijze waarop de afweging tussen nieuwbouw/renovatie tot stand komt, de invulling van tijdelijke huisvesting (interim-voorzieningen), locatiestudies etc. De feitelijke afwikkeling vindt plaats conform de processtappen die in de wettelijk voorgeschreven regeling (Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Katwijk - hierna: VVHO) zijn neergelegd. De VVHO krijgt met het IHP de functie van 'kapstokregeling'. Bedoeld om het IHP procesmatig te kunnen uitvoeren en om in onvoorziene actuele situaties te kunnen voorzien (bijvoorbeeld bij spoedaanvragen). Met name is van belang dat schoolbesturen voor de voorbereiding van uit te voeren projecten als bouwheer de beschikking krijgen over een voorbereidingskrediet. De VVHO kent daar de specifieke mogelijkheid voor tot het indienen van een aanvraag bouwvoorbereiding.

Nadat op tactisch niveau de projecten voldoende gedefinieerd zijn, wordt gestart met het operationeel niveau: de realisatie van projecten, gegeven de processtappen in de VVHO. Het VO sluit aan op de werkwijze en de cycli van het uitvoeringsprogramma PO.

1.3. Aanpak

Het IHP-VO is samen met de schoolbesturen ontwikkeld.

De schoolbesturen hebben intensief en constructief geparticipeerd in het IHP-traject. Daarbij zijn gezamenlijk de volgende stappen doorlopen:

- Stap 1: om te komen tot een gezamenlijke visie en beleidsuitgangspunten is in 2019 een bijeenkomst met alle schoolbesturen PO en VO en kinderopvangorganisaties die werkzaam zijn in Katwijk gesproken over de toekomst van de onderwijshuisvesting. De uitkomsten van deze kick-off zijn vastgelegd in de 'Bouwstenennotitie Katwijk'. Deze is vastgesteld samen met het IHP PO. De visie uit het IHP PO is voor dit IHP VO geactualiseerd en in dit IHP opgenomen.
- Stap 2: voor het VO zijn ter voorbereiding op dit IHP-VO huisvestingsonderzoeken opgesteld in 2020, waarbij er is gekeken naar capaciteit, kwaliteit en mogelijke scenario's (zie bijlage I).
- Stap 3: op basis van de bouwstenen en de huisvestingsonderzoeken zijn door de gemeente en de schoolbesturen samen scenario's ontwikkeld.
- Stap 4: de scenario's zijn financieel vertaald.

1.4. Leeswijzer

Na dit eerste inleidende hoofdstuk beschrijft hoofdstuk 2 het Voortgezet Onderwijs (hierna: VO) van Katwijk. Hoofdstuk 3 gaat in op de visie en beleidsambities. Hoofdstuk 4 introduceert de gehanteerde methoden voor de analyse en scenario-ontwikkeling die in hoofdstuk 5 wordt gepresenteerd. Hoofdstuk 6 voorziet de scenario's uit de hoofdstuk 5 van financiële uitgangspunten en een financiële vertaling.

2. VO in de gemeente Katwijk

Er is een volwaardig onderwijsaanbod voor het VO in Katwijk. Dit hoofdstuk beschrijft het aanbod van Voortgezet Onderwijs in de gemeente Katwijk.

2.1. Stichting Andreas College

Stichting Andreas College biedt op drie verschillende locaties VO in de gemeente Katwijk:

Vakcollege Rijnmond – 692 leerlingen (teldatum 1-10-2022)
Het Vakcollege betekent dat leerlingen vanaf dag één praktisch aan de slag gaan. Op het Vakcollege Rijnmond volgen leerlingen onderwijs in de beroepsgerichte leerwegen (basis, kader en de gemengde leerweg) van het vmbo in 3 van de 4 de sectoren; techniek, zorg & welzijn en economie. Daarnaast biedt de school ook 6 schoolbrede keuzeprofielen: Sport&Bewegen, Ondernemen, Koken, Geüniformeerde dienstverlening en veiligheid, Schoonheidsbehandeling hand, haar en gezicht en Groen. De leerlingen krijgen dankzij goede contacten met het bedrijfsleven een beter beroepsbeeld en verdiepen daarmee zowel in de onder- als in de bovenbouw hun vakvaardigheden.

Pieter Groen – 1.360 leerlingen (teldatum 1-10-2022)
Pieter Groen biedt modern, ondernemend en uitdagend mavo-, havo- en vwo-onderwijs. De school biedt zowel regulier en tweetalig onderwijs voor alle niveaus. Naast de Sport, Musical, Technology en Discovery Academy biedt de school vanaf schooljaar 2021-2022 ook de Business, Design, Masterchef en de Mixed up Academy aan. Naast het behalen van het diploma worden de leerlingen ook gereedschappen aangereikt om als wereldburger te functioneren waarin techniek, ICT en Engels een belangrijke rol spelen.

Limes Praktijkonderwijs – 199 leerlingen (teldatum 1-10-2022)
Limes Praktijkonderwijs is een school waar leerlingen van 12 tot en met 18 jaar praktijkonderwijs krijgen in een veilige omgeving. Het praktijkonderwijs wordt gegeven in zowel een klassikale omgeving als in praktijkruimten. Stages spelen een belangrijke rol in het onderwijsproces. Het praktijkonderwijs is erop gericht dat leerlingen zich aan het eind van de opleiding hebben ontwikkeld tot een zelfstandig functionerende jongvolwassene met een arbeidsplaats binnen de eigen mogelijkheden.

2.2. Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden

Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden (SCOL) biedt in Katwijk op één locatie VO aan:

Visser 't Hooft Lyceum – 368 leerlingen (teldatum 1-10-2022)
Het Visser 't Hooft Lyceum (locatie Rijnsburg) biedt een volledige opleiding mavo (vmbo-t) aan. Daarnaast kunnen hier de eerste drie leerjaren havo en vwo worden gevolgd. Havo- en vwo leerlingen vervolgen daarna hun opleiding op de locatie Leiden Kagerstraat. De school zet in op 'Thuiswerk Luw Onderwijs'. Dit betekent dat het huiswerk in de onderbouw zo veel mogelijk gemaakt wordt op school. Een grote meerwaarde van 'Thuiswerk Luw Onderwijs' is dat leerlingen zelfstandig keuzes leren maken, leren plannen en verantwoordelijkheid leren nemen voor hun eigen werk.

2.3. Stichting Yuverta

Stichting Yuverta biedt in Katwijk op één locatie VO aan. Yuverta heeft aangekondigd de vestiging in Rijnsburg te sluiten. Sluiting zal plaatsvinden na het schooljaar 2022/2023 (zomer 2023). Nieuwe leerlingen kunnen vanaf komend schooljaar terecht in de vestiging in Oegstgeest.

Yuverta Rijnsburg – 155 leerlingen (teldatum 1-10-2021)
Yuverta is een groene school en biedt vmbo basis, kader en gemengde leerweg aan. Er wordt veel geleerd over dieren, bloem, natuur, voeding, techniek en outdoor. In de onderbouw ligt de nadruk op persoonlijke vorming. Leerlingen leren actief en zelfstandig te leren. In de bovenbouw doet een leerling, afhankelijk van de gekozen leerweg, examen in een aantal algemene vakken en een aantal vakken uit het profiel Groen. Dat gaat dan bijvoorbeeld over gezond eten, milieu, natuur en recreatie, zorg voor dieren, water en energie.

De huisvesting van groene scholen valt direct onder de verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid en niet van de gemeente. In dit IHP is de school wél onderdeel van het proces geweest waardoor zicht is ontstaan op het gehele onderwijsaanbod in het VO.

3. Visie & Beleidsambities

Dit hoofdstuk behandelt de beleidskaders en de beleidsambities van het IHP. De wettelijke taak van de gemeente en schoolbesturen op het gebied van onderwijshuisvesting en relevante ontwikkelingen zijn opgenomen in bijlage II. In dit hoofdstuk worden de beleidsambities van de gemeente, de schoolbesturen en kinderopvanginstellingen benoemd: de bouwstenen van beleid. Deze bouwstenen zijn eerst vastgesteld met de schoolbesturen PO en VO en kinderopvanginstellingen en op 24 januari 2019 aan de orde geweest in de gemeenteraad. In het traject om te komen tot het IHP VO zijn deze bouwstenen geactualiseerd (alleen de onderdelen voor het VO).

3.1. Bouwsteen 1: regie

Idealiter voldoet het onderwijshuisvestingsbeleid van de gemeente en de schoolbesturen aan alle uitgangspunten zoals verwoord in de bouwstenen. Het IHP is erop gericht om, binnen de randvoorwaarden van de gemeente (financieel, ruimtelijk) en schoolbesturen (financieel, organisatorisch, deze uitgangspunten zoveel als mogelijk te realiseren. De bouwstenen zijn daarmee geen harde afspraken, maar geven richting aan het IHP en het beleid van de gemeente Katwijk op het gebied van onderwijshuisvesting.

Deze bouwsteen geeft aan hoe gemeente en schoolbesturen met elkaar samenwerken op het gebied van onderwijshuisvesting.

1. De gemeente en de schoolbesturen voeren samen de regie op schoolgebouwen. Gemeenten zijn onder andere verantwoordelijk voor nieuwbouw en uitbreidingen. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud, aanpassing, en de exploitatie van schoolgebouwen. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderwijsaanbod en de diversiteit daarvan. In het OOGO vindt de afstemming van deze verantwoordelijkheden plaats door middel van gezamenlijk overleg. Deze samenwerking overstijgt de samenwerking op basis van de VVHO. Voor het onderwijshuisvestingsbeleid wordt daarom in eerste instantie voor alle betrokken partijen het IHP leidend, voordat er wordt teruggevallen op de VVHO. Deze wijze van samenwerking kan zo nodig, in afwachting van de wettelijke regeling, juridisch vastgelegd worden.

2. Het IHP is in lijn met het voorstel van de PO-raad, VO-raad en VNG om IHP's in de wetgeving te verankeren. Het IHP geldt voor een periode van 16 jaar en wordt om de 4 jaar geactualiseerd. Ieder jaar wordt in het OOGO de voortgang van het IHP besproken.

3. Schoolbesturen en gemeente verkennen tijdens het IHP-traject de principes van Total Cost of Ownership (TCO). Bij TCO dragen schoolbesturen mogelijk bij aan een deel van de stichtingskosten van een nieuwbouw- of renovatieopgave. Deze investering komt de duurzaamheid van het gebouw op het gebied van onderhoud en exploitatie ten goede. Schoolbesturen maken daarvoor gebruik van de vergoeding voor materiële instandhouding die zij ontvangen van het Rijk.. In het IHP wordt rekening gehouden met het op dit moment nog geldende investeringsverbod voor het PO.

4. De prognoses waar overeenstemming over is vormen het uitgangspunt voor berekeningen van de capaciteitsbehoefte. Deze prognoses zijn voor het VO in december 2020 geactualiseerd.

5. Vanwege veranderende omstandigheden in het onderwijsveld, vooral op het gebied van leerlingenaantallen of andere omstandigheden, worden opgaven op het moment van uitvoering/beschikking opnieuw geanalyseerd en getoetst aan de dan geldende prognoses.

3.2. Bouwsteen 2: kwaliteit en duurzaamheid

Deze bouwsteen geeft aan welke duurzaamheids- en kwaliteitsambitie de gemeente en schoolbesturen nastreven op het gebied van onderwijshuisvesting.

1. De gemeente en schoolbesturen zien het realiseren van kwalitatief goede en duurzame huisvesting als een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Onderwijsgebouwen zijn uitdagende leeromgevingen voor het hedendaagse onderwijs voor zowel leerlingen als docenten. Een kwalitatief goed en duurzaam gebouw heeft een positief effect op het onderwijs én op het

leefklimaat voor de toekomstige generaties. Hierbij is het wenselijk dat rekening wordt gehouden met het aanbieden van kleinschalig onderwijs. Kleinschaligheid houdt in dat er persoonlijke aandacht is voor de leerling en zijn/haar leerbehoefte. Kleinschaligheid kan worden georganiseerd door leerlingen onderwijs te laten volgen in kleine afdelingen of klassen. Scholen leiden leerlingen op tot bewuste wereldburgers.

2. Het IHP sluit aan bij de duurzaamheidsambitie van de gemeente Katwijk op het gebied van energie. Het IHP gaat daarmee, bij nieuwbouw, uit van de realisatie van ten minste energieneutrale en gasloze gebouwen (ENG).Op projectniveau wordt onderzocht of het mogelijk is om Nul Op de Meter (NOM) of Energieleverende scholen te realiseren.

3. Gemeente en schoolbesturen streven naar een kwaliteitsambitie van Frisse Scholen klasse B. Daarbij is de kwaliteit van het binnenmilieu (naast luchtkwaliteit, ook temperatuur) van groot belang.

4. Naast bouwkundige kwaliteit van schoolgebouwen is er in het IHP expliciet aandacht voor andere (strategische) kaders voor vastgoedbeleid: uitstraling, binnenmilieu, exploitatie en onderwijskundige functionaliteit.

5. Duurzaamheidsprincipes worden toegepast bij nieuwbouw/renovatie van schoolgebouwen. Daarbij bieden de principes van Trias Energetica houvast:

    a. Voorkomen van onnodig energieverbruik (bijvoorbeeld isolatie).
    b. Gebruik van duurzame energiebronnen (bijvoorbeeld zonnepanelen).
    c. Indien nodig, efficiënt gebruik van fossiele brandstoffen (bijvoorbeeld gas).

    De maatregelen zijn bij voorkeur zichtbaar in het interieur en exterieur van de schoolgebouwen. De scholen en schoolgebouwen hebben een voorbeeldfunctie naar leerlingen en in de wijk. Duurzame schoolgebouwen zorgen ervoor dat kinderen en hun ouders kennis maken met duurzaamheid. Voorbeelden van (zichtbare) duurzaamheidsmaatregelen zijn:

    a. Groene gevels en daken.
    b. Groene schoolpleinen.
    c. Duurzame mobiliteitsfaciliteiten (elektrische laadpalen, deelauto's etc.).
    d. Circulaire materialen.

6. Het is van belang dat de duurzaamheid op projectniveau intensief wordt afgestemd op de mogelijkheden in de wijk, omgeving en de capaciteit van het gas- en elektriciteitsnetwerk. Voor duurzame opwek van energie is te denken aan geothermie, restgebruik van warmte of het toevoegen van extra zonnepanelen voor het leveren van energie aan omliggende woningen.

7. Het IHP geeft de schoolbesturen inzicht in de vervangingstermijn van hun gebouwen. Schoolbesturen zijn door het IHP in staat om onderhoud en duurzaamheidsmaatregelen af te stemmen op het moment van nieuwbouw of renovatie en te koppelen aan terugverdientijden.

8. Het faciliteren van verandering in onderwijsconcepten is in de huidige praktijk vaak lastig vanwege het statische karakter van de schoolgebouwen. Om te zorgen dat de schoolgebouwen in de toekomst toch een ander onderwijsconcept kunnen faciliteren zetten de gemeente en de schoolbesturen in op flexibiliteit van het gebouw. Hierbij gaat het om interne flexibiliteit, maar ook om transformatiemogelijkheden van het vastgoed.

9. Er wordt gestreefd naar permanente huisvesting. Een prognoseperiode van 10 jaar geldt hiertoe als criterium voor permanente huisvesting. De scholen/ schoolbesturen hebben de vrijheid om met de gelden voor de tijdelijke huisvesting, permanente huisvesting te realiseren.

3.3. Bouwsteen 3: renovatie en vervangende nieuwbouw

Deze bouwsteen geeft aan hoe gemeente en schoolbesturen omgaan met renovatie en vervangende nieuwbouw.

1. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor nieuwbouw, schoolbesturen zijn in alle situaties verantwoordelijk voor het goed onderhouden en exploiteren van gebouwen.

2. Renovatie (lees: vernieuwbouw) is wettelijk nog niet geregeld. Renovatie kan een duurzamere oplossing zijn dan nieuwbouw. Ten aanzien van renovatie wordt aangesloten op het voorstel van de PO-raad, VO-raad en VNG.
    a. Renovatie wordt opgenomen als voorziening. In de huidige situatie zijn gemeenten alleen verantwoordelijk voor nieuwbouw wanneer een gebouw aan het einde van zijn levensduur is (artikel 2 verordening). Door renovatie op te nemen als voorziening ontstaat de mogelijkheid om bij een gebouw dat aan het einde van zijn levensduur is ook renovatie toe te passen.
    b. Renovatie is daarbij een integrale levensduurverlengende ingreep in het gebouw, waarmee de levensduur van het gebouw met ten minste 25 jaar, maar bij voorkeur 40 jaar, wordt verlengd.

    c. Uitgangspunt bij renovatie is dat de aanpassingen die leiden tot een levensduurverlenging van ten minste 25 jaar voor rekening komen van de gemeente, waarbij op basis van Total Cost of Ownership een investeringsbijdrage van het schoolbestuur aan de dekking van de renovatie kan worden toegevoegd.

3. Bij investeringsopgaven in het kader van het IHP wordt de mogelijkheid van renovatie onderzocht. Daarbij wordt beoogd om de gedefinieerde duurzaamheidseisen (ENG) en de kwaliteitseisen (Frisse Scholen) zoveel als mogelijk te realiseren.

4. Per situatie wordt een gezamenlijke afweging gemaakt (bijvoorbeeld in een haalbaarheidsonderzoek) of nieuwbouw of renovatie de beste oplossing is voor de betreffende school. Voor de schoolbesturen is de onderwijskundige functionaliteit van het schoolgebouw daarbij leidend. De volgende aspecten worden meegenomen in de afweging:
    a. Er wordt rekening gehouden met een goede bezetting van gebouwen na renovatie. Er wordt bij voorkeur niet gerenoveerd voor leegstand.
    b. Er wordt bij renovatie rekening gehouden met de onderwijskundige functionaliteit van de gebouwen.
    c. Er wordt bij renovatie rekening gehouden met de culturele en maatschappelijke waarde.
    d. Er wordt bij renovatie rekening gehouden met mogelijkheden om de gestelde duurzaamheidsambities (zie bouwsteen 2) te bereiken.
    e. De kosten en mogelijkheden voor tijdelijke huisvesting worden meegenomen in de afweging voor nieuwbouw of renovatie.

3.4. Bouwsteen 4: samenwerking scholen, schoolbesturen en partners

Voor het IHP kan samenwerking betekenen dat scholen gebouwen delen, met elkaar of met partners (bijvoorbeeld met het bedrijfsleven (VO) of met kinderopvang (PO) etc.). Samenwerking kan zowel inhoudelijk als gebouwelijk worden vormgegeven, waarbij gebouwelijke samenwerking idealiter volgt op de inhoudelijke samenwerking. Inhoudelijke samenwerking biedt voordelen op het gebied van kennisuitwisseling, Gebouwelijke samenwerking kan de inhoudelijke samenwerking faciliteren en biedt exploitatievoordelen (delen van ruimten). Verschillende vormen van samenwerking zijn besproken en worden hier toegelicht.

1. Schoolbesturen zien de mogelijkheden in samenwerking tussen PO en VO onderling. Daarbij zijn enkele randvoorwaarden en uitgangspunten geformuleerd:
    a. Samenwerking tussen PO en VO kan bijdragen aan een betere overgang tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Deze wordt gerealiseerd door het realiseren van een doorgaande leerlijn voor leerlingen van 10-14 jaar. Dit wordt een Tiener- of Juniorcollege genoemd.
    b. Er wordt rekening gehouden met identiteit, onderwijsconcept en doelgroepen.

c. Schoolbesturen zien mogelijkheden om kansen voor samenwerking tussen PO en VO bij nieuwbouw te benutten.
d. Schoolbesturen zien kansen in het onderlinge gebruik van ruimten. Zoals speciale techniekokalen op VO-scholen.

2. Schoolbesturen en gemeente streven naar samenwerking tussen PO en VO met overige maatschappelijke partners (sportorganisaties, CJG, bibliotheek, jeugdhulp etc.) en het bedrijfsleven en/of de arbeidsmarkt.
    a. Samenwerking biedt ruimte voor verbreding van het onderwijs(aanbod).
    b. Aansluiting en samenwerking van het techniekonderwijs met het bedrijfsleven.
    c. Er wordt tegemoetgekomen aan de sociaal-maatschappelijke rol van een school voor de wijk. Deze functie kan per wijk en per school anders worden ingevuld. Het IHP formuleert uitgangspunten, maar biedt ruimte om per project maatwerk te leveren, passend bij de lokale situatie.

3. Schoolbesturen streven naar samenwerking tussen PO onderling. Daarbij zijn enkele randvoorwaarden en uitgangspunten geformuleerd:
    a. Samenwonen/clusteren van scholen in een gebouw biedt flexibiliteit in tijden van groei en krimp.
    b. Er wordt bij clustering rekening gehouden met identiteit en onderwijsconcept.
    c. De samenwerking richt zich in basis op het delen van faciliteiten en het efficiënt inzetten van ruimten.
    d. Heldere afspraken over beheer, eigendom en verhuur zijn noodzakelijk. Zeker wanneer er ook andere organisaties in het gebouw worden gehuisvest (zie ook punt 4).
    e. Er wordt alleen verwezen naar leegstand wanneer er sprake is van uitwoning met twee groepen tegelijkertijd.

4. Schoolbesturen en kinderopvang zetten in op het behouden en uitbreiden van samenwerking tussen het PO, kinderopvang en bso. Dit worden ook wel partners voor integrale kindcentra (IKC's) genoemd.
    a. De samenwerking richt zich op de afstemming van de pedagogiek en didactiek van beide partijen.
    b. De samenwerking tussen PO en IKC-partners kan verschillende vormen aannemen. Er zijn verschillende manieren van integratie tussen onderwijs en kinderopvang. Het IHP formuleert uitgangspunten, maar biedt ruimte om per project maatwerk te leveren, passend bij de lokale situatie.
    c. Door doorontwikkeling van deze samenwerking wordt invulling gegeven aan de behoefte van ouders aan voor- en naschoolse opvang.

3.5. Bouwsteen 5: vraag en aanbod

Deze bouwsteen geeft aan welk aanbod de gemeente en schoolbesturen nastreven. Het gewenste aanbod van onderwijs is bepalend voor de huisvestingsoplossingen.

1. Voortgezet onderwijs
    a. De analyse en de scenario-ontwikkeling in het IHP richt zich voor het VO op het gemeente-overstijgend niveau. Leerlingen zijn afkomstig uit de gemeente Katwijk en de directe omgeving (randen van Leiden, Oegstgeest etc.).
    b. De minimale grootte per onderwijsniveau is bij voorkeur niet lager dan de nationale opheffingsnorm. De nationale opheffingsnormen per onderwijsniveau hebben een signaalfunctie.
    c. Het streven is vitale en toekomstbestendige scholen. Voor het VO is er een verschil in wenselijke omvang per onderwijsniveau.
    d. Het is de ambitie om meer leerlingen uit Katwijk onderwijs aan te bieden binnen de gemeentegrenzen (nu gaat een deel van de leerlingen buiten de gemeente naar school).

2. Primair onderwijs
    a. De analyse en scenario-ontwikkeling in het IHP richt zich voor het PO op het kern- en wijkniveau. Specifieke denominaties, onderwijsvormen of speciaal onderwijs kunnen vragen om een analyse of scenario op regionaal niveau.

b. De minimale grootte van een PO-school is bij voorkeur niet lager dan de lokale opheffingsnorm. Daarbij heeft de lokale opheffingsnorm een signaalfunctie. Voor de gemeente Katwijk is deze opheffingsnorm 185. Echter, keuzes rondom identiteit of diversiteit kunnen bepalen dat van deze norm wordt afgeweken in specifieke gevallen.
c. Het streven is vitale en toekomstbestendige scholen. Voor het PO wordt gestreefd naar minimaal één leerlijn (8 klassen) tot twee leerlijnen (16 klassen). Daarbij bieden twee leerlijnen meer flexibiliteit ten tijde van groei en krimp. Hoewel deze schaalgrootten niet altijd realiseerbaar zijn, kunnen er in het IHP mogelijk kansen worden benut om dit te realiseren.
d. De aanvaardbare afstand tot een basisschool voor een leerling is 2-4 km hemelsbreed, zowel in grote als in kleine kernen.
e. Er is tevens aandacht voor de afstand en bereikbaarheid van gymzalen.
f. Een dislocatie kan alleen worden gerealiseerd:
    i. Wanneer op de hoofdlocatie geen ruimte meer is om alle groepen te huisvesten.
    ii. Wanneer deze bestaat uit minimaal vier (permanente) groepsruimten en benodigde nevenruimten (inclusief OKV), zodat de locatie zoveel mogelijk zelfstandig kan functioneren.

3.6. Bouwsteen 6: gebiedsgerichte aanpak

In deze bouwsteen worden de uitgangspunten voor de gebiedsgerichte aanpak genoemd. Er wordt gebouwd aan inclusieve kernen en gemeente met een sterke vitale sociale samenhang.

1. De gebiedsgerichte aanpak in het VO betekent dat de gehele gemeente, en zelfs de omliggende gemeenten als voedingsgebied worden gezien. De leerlingen komen overwegend uit Katwijk zelf, maar ook uit omliggende gemeenten (zie bijlage III herkomstanalyse). Er is daarmee een regionale aanpak. De regiofunctie van de scholen in het VO maakt dat VO besturen in de regio ook een gezamenlijk plan maken voor het aanbod: het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO). Het RPO heeft als belangrijkste doelstelling dat schoolbesturen gezamenlijk een goede afstemming tussen de vraag en het aanbod regelen zonder dat voor elke afzonderlijke aanvraag goedkeuring van de minister nodig is. Indien een RPO volgens de wettelijke voorschriften tot stand is gekomen, zorgt de minister er vervolgens voor dat de gevraagde onderwijsvoorzieningen in aanmerking komen voor bekostiging.
    a. De scenario-ontwikkeling richt zich op het gemeentelijk en regionale niveau. Er wordt rekening gehouden met het onderwijsaanbod in de gemeente, en in de regio.

    b. Er wordt rekening gehouden met de disbalans tussen groei en krimp op gemeenteniveau, en in de regio.

    c. Het streven is een toekomstbestendige spreiding, diversiteit en aanbod van het onderwijs in de gemeente. Voor de regio vindt de afstemming plaats in het RPO. Het RPO loopt van 2023 tot 2028 (bijlage VI).

2. De gebiedsgerichte aanpak in het PO betekent dat de kernen als voedingsgebied voor de scholen worden gezien. De gemeente Katwijk bestaat uit een vijftal kernen met een eigen identiteit en eigen uitdagingen. Een kerngerichte aanpak is een noodzakelijk onderdeel van het IHP. De volgende kernen worden onderscheiden: Katwijk aan Zee, Katwijk Noord, Katwijk aan den Rijn, Valkenburg en Rijnsburg.

    a. De scenario-ontwikkeling richt zich naast het locatieniveau en het gemeenteniveau ook op het kernniveau. Er wordt rekening gehouden met de specifieke lokale context van de kern. Daarbij blijft er voldoende aandacht voor het gemeenteniveau, kernoverstijgende leerlingenstromen en natuurlijke barrières.

    b. Er is aandacht voor de huidige maatschappelijke voorzieningen en sociale structuur (sociale cohesie) in de kernen. Daarbij gaat het naast voorzieningen voor kinderopvang bijvoorbeeld ook om zorg en bewegingsonderwijs.

c. Er wordt rekening gehouden met de disbalans tussen groei en krimp tussen de kernen.

d. Het streven is een toekomstbestendige spreiding, diversiteit en aanbod van het onderwijs per kern.

4. Methoden

Dit hoofdstuk behandelt de gehanteerde methoden voor de analyse en scenario-ontwikkeling.

4.1. Capaciteitsanalyse

Voor alle gebouwen is de beschikbare capaciteit voor het onderwijs geanalyseerd. De capaciteitsanalyse maakt een ruimtetekort of -overschot per gebouw inzichtelijk. De ruimtebehoefte van het onderwijs wordt bepaald door de leerlingentelling en de prognose te vertalen naar ruimtebehoefte (op basis van de criteria in de Verordening). Deze ruimtebehoefte wordt vergeleken met het aantal vierkante meters dat beschikbaar is: de brutovloeroppervlakte (bvo).

Opmerking: dit is een genormeerde ruimtebehoefteberekening. In de praktijk zijn er efficiënte en minder efficiënte gebouwen. Wanneer een school bijvoorbeeld veel gangen heeft, of een grote aula, kan er een genormeerd ruimteoverschot zijn, terwijl dit niet zo wordt ervaren. Er is relatief immers minder effectieve onderwijsruimte. Ook wordt in de praktijk gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot medegebruik of verhuur van ruimten. In het IHP is vanwege het beleidsrijke karakter ruimte voor nuance op de resultaten uit deze ruimtebehoefteberekeningen.

Naast het inzichtelijk maken van eventuele ruimtetekorten is de capaciteitsanalyse van belang omdat een eventueel ruimteoverschot de schoolbesturen geld kost voor exploitatie en onderhoud. Schoolbesturen ontvangen een vergoeding voor materiële instandhouding op basis van het aantal leerlingen en niet op basis van het aantal m² in een school. Bovendien vormen ruimteoverschotten een risico voor de gemeente. Wanneer een gebouw geheel leeg komt te staan, zal de eigenaar (het schoolbestuur) dit terug willen geven aan de gemeente. Daarnaast dient de gemeente (op basis van de verordening) te voorzien in oplossingen voor ruimtetekorten, waarmee kan worden verwezen naar leegstand.

4.2. Quickscans

Op basis van de verordening is alleen de bouwkundige staat een formeel toetsingscriterium. Voor het IHP is het echter niet alleen de vraag of een pand een goed *gebouw* is, maar of een pand een goed *schoolgebouw* is. In de beoordeling van het gebouwenbestand is daarom naast de bouwkundige staat, ook gekeken naar onderwijskundige functionaliteit, binnenmilieu, veiligheid, exploitatie en uitstraling van de schoolgebouwen. Dit zijn kaders voor strategisch vastgoedbeleid.

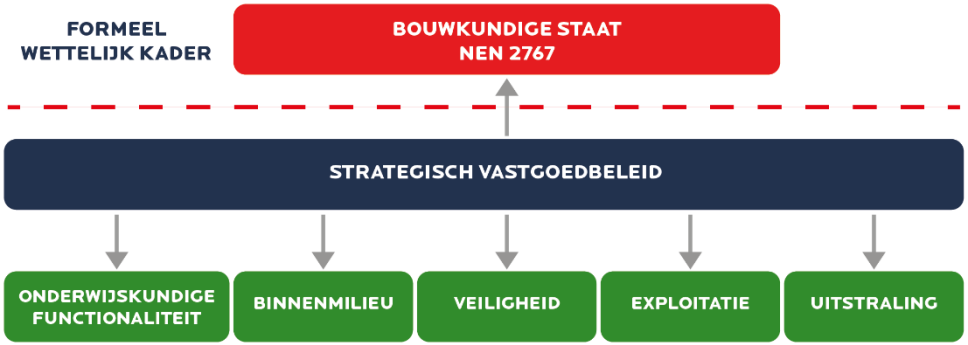

Op basis van de door HEVO ontwikkelde ‘Quickscan’ zijn alle gebouwen van ouder dan 20 jaar op deze criteria beoordeeld en voorzien van een gewogen score, welke inzicht geeft in de vervangingstermijn. Deze gebouwen kunnen immers in de looptijd van het IHP (20 jr.) in aanmerking komen voor vervanging middels nieuwbouw of renovatie. De totaalscore geeft daarmee op uniforme wijze richting aan de mate van urgentie tot een levensduurverlengende ingreep in relatie tot de gebouwkwaliteit:

- Bij <57 punten: binnen 0-5 jaar (rood)
- Bij 57 - 63 punten: binnen 5-10 jaar (oranje)
- Bij 63 - 69 punten: binnen 10-20 jaar (lichtgroen).
- Bij 69> punten: over meer dan 20 jaar (donkergroen).

De quickscanscores zijn input voor de scenario-ontwikkeling. Bij het besluit tot vervanging middels nieuwbouw/renovatie is bij de scenario-ontwikkeling ook gekeken naar de afwegingscriteria.

4.3. Urgentiecriteria

Met de schoolbesturen zijn urgentiecriteria bepaald. Aan de hand van de urgentiecriteria zijn de scenario's geformuleerd en is in overleg beoordeeld of een scenario aansluit bij de visie en ambitie van gemeente en schoolbesturen (de bouwstenen). Het gaat om de volgende urgentiecriteria (willekeurige volgorde):

1. Quickscanscores
2. Passende huisvesting:
    a. Permanent- voorkomen van noodlokalen
    b. Reductie van ruimtetekorten/ruimteoverschotten
3. Behouden, versterken en verbreden onderwijsaanbod

4.4. Analyse Herkomst

Voor de toekomstbestendigheid van investeringen in de onderwijshuisvesting is tevens gekeken naar de herkomst van de leerlingen op de school. Door het voedingsgebied van de scholen te analyseren kan worden geconcludeerd of een school op de juiste locatie gehuisvest is of dat, gezien het voedingsgebied, een andere locatie beter past. In bijlage III is deze analyse opgenomen.

5. Analyse en scenario's

Dit hoofdstuk behandelt de analyse en scenario's voor het VO. Er wordt ingegaan op de leerlingenprognose, de Quickscanscores van de gebouwen, de analyse en scenario's voor de onderwijshuisvesting en de analyse en scenario's van de gymzalen.

5.1. Leerlingenprognose

Op basis van de door de scholen opgegeven actuele leerlingenaantallen d.d. 1 oktober 2022 en de gegevens uit de rapportage leerlingenprognose van Pronexus d.d. april 2020 is de leerlingenprognose weergegeven in onderstaande tabellen. De prognose geeft aan dat het leerlingenaantal in de gemeente Katwijk voor het VO vrij stabiel blijft. Er is een lichte afname met ca. 50 leerlingen.

Opmerking: de prognoses zijn het uitgangspunt (zie bouwsteen 1) maar kunnen afwijken van de realiteit. Zo laat de leerlingenprognose bij Limes en het Visser 't Hooft Lyceum een afwijking zien ten opzichte van de teldatum. Bij Limes ligt het leerlingenaantal op de teldatum lager dan het verwachte leerlingenaantal in 2023. Bij het Visser 't Hooft ligt het leerlingenaantal op de teldatum hoger dan het verwachte leerlingenaantal in 2023. Het Visser 't Hooft Lyceum verwacht in tegenstelling tot de prognose een toename van het aantal leerlingen.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Visser 't Hooft Lyceum	386	310	313	313	316	317	317	314	314	318	320	323	325	326	325
Andreas College	2.052	2.168	2.200	2.232	2.219	2.221	2.192	2.144	2.145	2.132	2.124	2.116	2.104	2.112	2.115
Limes praktijkonderwijs	199	219	216	213	214	216	215	216	217	217	218	219	219	221	223
Totaal	**2.637**	**2.697**	**2.729**	**2.758**	**2.749**	**2.754**	**2.724**	**2.674**	**2.676**	**2.667**	**2.662**	**2.658**	**2.648**	**2.659**	**2.663**

2022 zijn de actuele leerlingenaantallen, ontvangen van de scholen in november 2022
2023-2036 zijn afkomstig uit rapportage leerlingenprognose d.d. november 2021 van Pronexus
De gegevens uit rapportage Pronexus voor Visser 't Hooft wijken af van de interne prognose bij Visser 't Hooft. 2022: 346 ll, 2023: 368 ll, 2024: 373 ll

Het aantal leerlingen op het Andreas College is als volgt onderverdeeld:

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Vakcollege	692	731	742	753	748	749	739	723	723	719	716	714	710	712	713
Pieter Groen	1.360	1.437	1.458	1.479	1.471	1.472	1.453	1.421	1.422	1.413	1.408	1.402	1.394	1.400	1.402
Totaal	**2.052**	**2.168**	**2.200**	**2.232**	**2.219**	**2.221**	**2.192**	**2.144**	**2.145**	**2.132**	**2.124**	**2.116**	**2.104**	**2.112**	**2.115**

2022 zijn de actuele leerlingenaantallen, ontvangen van de scholen in november 2022
2023-2035 zijn afkomstig uit rapportage leerlingenprognose d.d. april 2020 van Pronexus

5.2. Quickscanscores

Onderstaande tabel toont de resultaten van de Quickscans. Deze Quickscans zijn onderdeel van de huisvestingsonderzoeken, die in 2019 en 2020 zijn uitgevoerd. Voor een aantal gebouwen zijn bouwdelen apart beoordeeld, de omvang van de bouwdelen is aangegeven in percentage van het totaal. De bandbreedte van de scores is 4-8.

Voor het Limes is geen Quickscan uitgevoerd omdat het gebouw relatief nieuw is en er geen ingreep wordt voorzien in de looptijd van dit IHP. Voor Yuverta is geen huisvestingsonderzoek uitgevoerd omdat de huisvesting niet onder de verantwoordelijkheid van de gemeente valt. Indien er ontwikkelingen plaatsvinden die een analyse van de huisvesting van Yuverta relevant maken kan dit worden uitgevoerd gedurende het uitvoeringsprogramma of bij de actualisatie van het IHP.

De lage scores voor bouwkundige staat, binnenmilieu en exploitatie vallen op. Bouwkundige staat scoort laag omdat vrijwel alle scholen ouder zijn dan 40 jaar. Binnenmilieu scoort laag omdat wordt getoetst aan het nieuwe bouwbesluit van 2015 (Frisse Scholen Klasse B). Veel schoolgebouwen voldoen niet aan deze norm en hebben alleen nog natuurlijke ventilatie of mechanische ventilatie van een lager niveau. Exploitatie scoort laag omdat wordt getoetst aan de gewenste klimaateis (Energieneutraliteit), logischerwijs zijn veel scholen nog niet Energieneutraal.

		Omvang van het totale BVO	Uitstraling, *weging: 1*	Bouwkundige staat, *weging: 3*	Veiligheid, *weging 1*	Binnenmilieu, *weging: 2*	Exploitatie, *weging: 2*	Onderwijskundige staat, *weging: 3*	**Advies**
Andreas College	Vakcollege deel 1953	47%	5,0	4,0	6,0	4,5	5,0	5,0	**57,0**
Andreas College	Vakcollege deel 1978 en 1993	40%	5,0	4,0	6,0	4,5	5,0	5,5	**58,5**
Andreas College	Vakcollege deel 2004	13%	6,0	7,0	6,0	6,0	5,0	8,0	**79,0**
Andreas College	Pieter Groen deel 1979	40%	6,0	4,0	6,0	5,5	5,5	5,5	**62,5**
Andreas College	Pieter Groen deel 1989	60%	6,0	5,5	6,0	5,5	5,5	5,5	**67,0**
SCOL	Visser 't Hooft deel 1968	50%	6,0	4,0	5,5	5,0	5,0	4,0	**55,5**
SCOL	Visser 't Hooft deel 1999	20%	6,0	5,5	5,5	5,5	5,0	4,0	**61,0**
SCOL	Visser 't Hooft deel 2013	30%	6,0	7,5	5,5	6,0	5,0	7,0	**77,0**

Binnen 5 jaar renovatie of nieuwbouw
Binnen 5 - 10 jaar renovatie of nieuwbouw
Binnen 10 - 20 jaar renovatie of nieuwbouw
Na 20 jaar of langer renovatie of nieuwbouw

5.3. Inleiding analyse en scenario's

In de volgende paragrafen worden per school de ambitie scenario's benoemd. De scenario's worden onderbouwd aan de hand van de Quickscan scores, de capaciteitsanalyse en de mogelijkheid tot behoud, versterken en verbeteren van het onderwijsaanbod (de urgentiecriteria). Op basis van de ambitie scenario's per school is een alternatief scenario benoemd die naast de urgentiecriteria ook rekening houdt met de financiële situatie van de gemeente en het optimaal realiseren van synergievoordelen (benutting van bestaande voorzieningen en minimale kosten voor tijdelijke huisvesting). De scenario's en de prioritering zijn tot stand gekomen in samenspraak en/of afstemming met de schoolbesturen.

Er wordt nog geen afweging gemaakt ten aanzien van nieuwbouw of renovatie, wel wordt een voorkeur uitgesproken. Dit vereist gedurende de uitvoering van het IHP per locatie een gedegen afweging middels haalbaarheidsstudies.

5.4. Visser 't Hooft Lyceum

Voor het Visser 't Hooft Lyceum zijn twee scenario's ontwikkeld:

1. Continuering van het huidige onderwijsaanbod en solitaire vervangingsopgave in de termijn 0-5 jaar. Dit sluit aan bij de quickscanscore. De voorlopige wens is nieuwbouw.

2. Uitbreiding van het huidige onderwijsaanbod met bovenbouw voor de havo in combinatie met een solitaire vervangingsopgave in de termijn 0-5 jaar. Dit sluit aan bij de quickscanscore, geeft tevens invulling aan de oplossing van het ruimtetekort en leidt tot verbetering van het onderwijsaanbod. De voorlopig wens is nieuwbouw op de huidige locatie of verhuizing naar het schoolgebouw van Yuverta. Tijdens de voorbereiding om te komen tot een RPO voor de Duin- en Bollenstreek 2023-2028 heeft SCOL de wens uitgesproken om de schoolsoort havo toe te voegen aan het Visser 't Hooft Lyceum in Rijnsburg. Deze wens is niet gehonoreerd door de overige schoolbesturen.

De voormalige locatie van Yuverta in Rijnsburg lijkt een geschikte locatie te zijn voor huisvesting van het Visser 't Hooft Lyceum. Dit wordt na vaststelling van het IHP VO nader uitgewerkt.

5.5. Vakcollege Rijnmond

Voor het Vakcollege Rijnmond zijn twee scenario's ontwikkeld:

1. Continuering van het huidige onderwijsaanbod en solitaire vervangingsopgave in de termijn 0-5 jaar. Dit sluit aan bij de quickscanscore en leidt tot reductie van het ruimteoverschot. De voorlopig wens is nieuwbouw.

2. Wijziging van het huidige onderwijsaanbod door de mavo afdeling van het Pieter Groen te verhuizen naar het Vakcollege Rijnmond in combinatie met een solitaire vervangingsopgave in de termijn 0-5 jaar. Hierdoor ontstaat een VMBO campus met volledig VMBO aanbod op de locatie van het Vakcollege en het nabij gelegen Limes Praktijkonderwijs. Dit sluit aan bij de quickscanscore, zorgt voor reductie van het ruimteoverschot bij het Vakcollege Rijnmond en reductie van het ruimtetekort bij het Pieter Groen en leidt tot verbetering van het onderwijsaanbod De voorlopig wens is nieuwbouw. Dit scenario is niet opgenomen in het huidige RPO.

5.6. Pieter Groen

Voor het Pieter Groen zijn twee scenario's ontwikkeld:

1. Continuering van het huidige onderwijsaanbod en solitaire vervangingsopgave in de termijn 10-15 jaar. Dit sluit aan bij de quickscanscore en leidt tot reductie van het ruimtetekort. De voorlopig wens is renovatie.
2. Wijziging van het huidige onderwijsaanbod door de mavo afdeling van het Pieter Groen te verhuizen naar het Vakcollege Rijnmond (zie par. 5.5.) in combinatie met een solitaire vervangingsopgave in de termijn 10-15 jaar. De voorlopig wens is renovatie. Dit scenario is niet opgenomen in het huidige RPO.

5.7. Limes Praktijkonderwijs

Er is geen vervangingsopgave voorzien voor Limes Praktijkonderwijs in de looptijd van dit IHP. Het onderwijsaanbod wordt niet gewijzigd.

5.8. Yuverta Rijnsburg

Yuverta heeft aangekondigd de vestiging in Rijnsburg te sluiten. Sluiting zal plaatsvinden na het schooljaar 2022/2023 (zomer 2023). Nieuwe leerlingen kunnen vanaf komend schooljaar terecht in de vestiging in Oegstgeest.

5.9. Voortgezet Speciaal Onderwijs

In de gemeente Katwijk is momenteel geen aanbod voor Voortgezet Speciaal Onderwijs. Het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) biedt onderwijs aan leerlingen die specialistische en/of intensieve begeleiding nodig hebben. Het gaat daarbij om ondersteuning die niet geboden kan worden in het reguliere VO.

De schoolbesturen hebben de ambitie om ook voor deze leerlingen onderwijsaanbod te organiseren binnen de eigen gemeente. Op basis van een analyse is geconstateerd dat dit 164 leerlingen betreft op teldatum 1-10-2021.

Gemeente, schoolbesturen en het samenwerkingsverband passend onderwijs gaan na het IHP nader in overleg over de mogelijke invulling van deze behoefte. In dit IHP wordt rekening gehouden met een voorziening van ca. 100 leerlingen in de termijn 5-10 jaar. Het onderzoek naar deze behoefte, alsmede de invulling van deze behoefte qua locatie, dient wel plaats te vinden in de termijn 0-5 jaar.

Andreascollege is op basis van de afspraken in het samenwerkingsverband over het ondersteuningsplan gestart met een VO+ klas. In de VO+ klas zitten VSO leerlingen die ingeschreven staan bij het Andreascollege. Het Andreascollege huurt voor deze leerlingen extra expertise in bij de Leo Kanner.Onderwijsgroep. Het betreft in eerste instantie een tijdelijke situatie. Uit het onderzoek naar instroom van passend onderwijs moet blijken of deze vorm van onderwijs op de locatie Andreascollege wenselijk is en gecontinueerd kan worden. Mogelijk dat het aantal leerlingen in de komende periode toeneemt.

Op het Visser ’t Hooft locatie Rijnsburg wordt ook in afstemming met het samenwerkingsverband gekeken of er een VO+ klas kan starten, om passend onderwijs in de nabijheid aan te bieden.

De financiële consequenties van de VO+ klassen die gestart zijn/worden op het Andreascollege en Visser ’t Hooft Lyceum zijn niet meegenomen in de investeringskosten voor Vakcollege Rijnmond en Visser ’t Hooft Lyceum. Het is nog niet duidelijk hoe deze vorm van onderwijs vorm gaat krijgen en welke consequenties dit heeft voor onderwijshuisvesting.

5.10. Tiener- of Junior College

Stichting Andreas College en SCOL hebben de wens deze vorm van onderwijs aan te bieden in Valkenhorst. Deze wens is niet opgenomen in het huidige RPO.

5.11. Gymzalen

Op basis van de teldatum is de huidige behoefte aan gymnastiek conform de verordening in beeld gebracht. Dit leidt tot onderstaande behoefte aan gymzalen. De behoefte is afgezet tegen het huidig aantal gymzalen.

School	m2 Gym behoefte	Gymzalen (455m2 per zaal)	Huidig Aantal Gymzalen	Tekort / Overschot
Vakcollege Rijnmond	995	2,2	3,0	0,8
Pieter Groen	1.701	3,7	3,0	-0,7
Limes	407	0,9	1,0	0,1
Visser 't Hooft	467	1,0	1,0	0,0
Vakcollege Rijnmond + MAVO	1.312	2,9	3,0	0,1
Pieter Groen - MAVO	1.384	3,0	3,0	0,0
Limes	407	0,9	1,0	0,1
Visser 't Hooft + HAVO BOVENBOUW	513	1,1	1,0	-0,1

5.12. Overzichten

In onderstaande overzichten zijn de consequenties van de wijziging en uitbreiding van het onderwijsaanbod voor het Visser ’t Hooft Lyceum, het Vakcollege en het Pieter Groen in beeld gebracht. Voor Yuverta en Limes Praktijkonderwijs zijn geen wijzigingen voorzien. De wensen ten aanzien van het VSO en het Tiener- of Junior College zijn nog niet doorgerekend in relatie tot o.a. de ruimtebehoefte, deze bevinden zich nog in de initiatieffase.

Scenario 1: Continuering huidig Onderwijsaanbod

Vakcollege Rijnmond																
57,0	58,5	79,0	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Leerlingen			692	731	742	753	748	749	739	723	723	719	716	714	710	712	713
Ruimtebehoefte (m² BVO)			6.822	7.207	7.313	7.420	7.377	7.383	7.287	7.127	7.131	7.087	7.061	7.034	6.994	7.021	7.031
aanwezig m² BVO			11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829
Tekort/Overschot (m²)			5.008	4.622	4.516	4.409	4.452	4.446	4.542	4.702	4.698	4.742	4.768	4.795	4.835	4.808	4.798

Pieter Groen																
60,5	67,0	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Leerlingen		1.360	1.437	1.458	1.479	1.471	1.472	1.453	1.421	1.422	1.413	1.408	1.402	1.394	1.400	1.402
Ruimtebehoefte (m² BVO)		8.868	9.369	9.508	9.646	9.590	9.598	9.473	9.266	9.270	9.214	9.179	9.145	9.093	9.127	9.140
aanwezig m² BVO		9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155
Tekort/Overschot (m²)		287	-214	-353	-491	-435	-443	-318	-111	-115	-59	-24	10	62	28	15

Limes															
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Leerlingen	199	219	216	213	214	216	215	216	217	217	218	219	219	221	223
Ruimtebehoefte (m² BVO)	2.694	2.965	2.924	2.884	2.897	2.924	2.911	2.924	2.938	2.938	2.951	2.965	2.965	2.992	3.019
aanwezig m² BVO	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841
Tekort/Overschot (m²)	147	-124	-83	-43	-56	-83	-70	-83	-97	-97	-110	-124	-124	-151	-178

Visser 't Hooft																
55,0	61,0	77,0	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Leerlingen			386	310	313	313	316	317	317	314	314	318	320	323	325	326	325
Ruimtebehoefte (m² BVO)			2.789	2.240	2.261	2.261	2.283	2.290	2.290	2.269	2.269	2.298	2.312	2.334	2.348	2.355	2.348
aanwezig m² BVO			2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748
Tekort/Overschot (m²)			-41	508	487	487	465	458	458	479	479	450	436	414	400	393	400

Scenario 2: Uitbreiden en wijzigen Onderwijsaanbod

Vakcollege Rijnmond + MAVO																
57,0	58,5	79,0	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Leerlingen			999	1.055	1.071	1.087	1.080	1.081	1.067	1.044	1.044	1.038	1.034	1.030	1.024	1.028	1.030
Ruimtebehoefte (m² BVO)			8.702	8.808	8.913	9.019	8.976	8.983	8.887	8.728	8.732	8.689	8.662	8.636	8.596	8.623	8.633
aanwezig m² BVO			11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829	11.829
Tekort/Overschot (m²)			3.127	3.021	2.916	2.810	2.853	2.846	2.942	3.101	3.097	3.140	3.167	3.193	3.233	3.206	3.196

Pieter Groen - MAVO																
60,5	67,0	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Leerlingen		1.053	1.113	1.129	1.145	1.139	1.140	1.125	1.100	1.101	1.094	1.090	1.086	1.080	1.084	1.085
Ruimtebehoefte (m² BVO)		7.849	7.958	8.067	8.177	8.132	8.139	8.040	7.876	7.879	7.835	7.808	7.780	7.739	7.767	7.777
aanwezig m² BVO		9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155	9.155
Tekort/Overschot (m²)		1.306	1.197	1.088	978	1.023	1.016	1.115	1.279	1.276	1.320	1.347	1.375	1.416	1.388	1.378

Limes																
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Leerlingen	199	219	216	213	214	216	215	216	217	217	218	219	219	221	223
Ruimtebehoefte (m² BVO)	2.694	2.965	2.924	2.884	2.897	2.924	2.911	2.924	2.938	2.938	2.951	2.965	2.965	2.992	3.019
aanwezig m² BVO	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841	2.841
Tekort/Overschot (m²)	147	-124	-83	-43	-56	-83	-70	-83	-97	-97	-110	-124	-124	-151	-178

Visser 't Hooft + HAVO BOVENBOUW																
55,0	61,0	77,0	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Leerlingen			*447*	*359*	*362*	*362*	*366*	*367*	*367*	*364*	*364*	*368*	*371*	*374*	*376*	*378*	*376*
Ruimtebehoefte (m² BVO)			2.969	2.384	2.407	2.407	2.430	2.438	2.438	2.415	2.415	2.446	2.461	2.484	2.499	2.507	2.499
aanwezig m² BVO			2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748	2.748
Tekort/Overschot (m²)			-221	364	341	341	318	310	310	333	333	302	287	264	249	241	249

6. Financiële uitgangspunten en vertaling

De in hoofdstuk 5 gepresenteerde scenario's voor het VO en de gymzalen worden in dit hoofdstuk voorzien van een financieel kader. Vanwege de omvang van de financiën is er ook een alternatief scenario ontwikkeld. Er wordt eerst ingegaan op de financiële vertaling voor onderwijshuisvesting (20 jaar) en vervolgens worden randvoorwaarden benoemd.

6.1. Uitgangspunten

Met behulp van de kostenconfiguratoren van HEVO (door PO-raad en VO-raad erkende instrumenten ter bepaling van de investeringskosten) zijn de geldende investeringsniveaus per vierkante meter bepaald. Deze zijn opgenomen in bijlage IV. Daarbij is aangesloten op de visie. De gewenste kwaliteit is in dit IHP bepaald op:

- Bouwbesluit 2021.
- Energieneutraal (zie bijlage V voor een toelichting op energieprestatieniveaus).
- Frisse scholen: Optimale prijs-kwaliteit verhouding voor onderdelen zoals ventilatiecapaciteit, lichtinval, akoestiek en temperatuur. Dit betreft in wezen de impact op gezondheid door het gebouw (zie tabel).
- Exploitatiegericht bouwen: toepassen van onderhoudsarme vloer- en wandafwerking en aluminium kozijnen om hoge exploitatiekosten te voorkomen.
- Duurzaam bouwen: extra isolatie en triple glas. Het betreffen keuzes waardoor het gebouw een stapje verder gaat dan ENG. Deze keuzes worden nu gemaakt omdat dit gedurende de levensduur van het gebouw lastig is om aan te passen.
- Toekomstbestendig bouwen: flexibiliteit door niet-dragende wanden zodat er bijvoorbeeld functiewijziging plaats kan vinden (tussentijds of bij einde gebruik door school). Ook is er extra transparantie en zijn er verplaatsbare paneelwanden voor interne flexibiliteit, met name gericht op het faciliteren van onderwijsconcepten waarbij ook buiten het klaslokaal les wordt gegeven.

Op projectniveau wordt onderzocht of het mogelijk is om Nul Op de Meter Scholen (NOM) of Energieleverende scholen te realiseren.

Frisse Scholen - versie mei 2021	*Advies*	*verklaring keuze*
Energie		
Energieprestatie	Klasse B met ENG	vanuit klimaatdoelstelling / CO_2
Lucht		
Luchtverversing	Klasse B	
Spuiventilatie	Klasse B	
Ruimtevolume	Klasse B	
Kwaliteit van de toevoerlucht	Klasse B	
Fijnstof	Klasse B	let op bij locatiekeuze nieuwbouw
Emissies van materialen	Klasse B=A	
Emissies van apparatuur	Klasse A	indien er sprake is van schadelijke uitstoot van de apparatuur
Schoonmaakbaarheid	Klasse C=B=A	zie ook rapport 'Naar een schone school' van VSR&OSB
Tabaksrook	Klasse C=B=A	
Toiletten	Klasse C	bij PO kan aandacht voor jongste kinderen wenselijk zijn
Legionella	Klasse C=B=A	
Temperatuur		
Operatieve temperatuur winter	Klasse B	
Operatieve temperatuur zomer	Klasse B	
Individuele beïnvloeding	Klasse C=B	
Ventilatieve koeling	Bouwbesluit	
Tocht	Klasse C	
Lokaal thermisch discomfort	Klasse C	
Licht		
Kunstlicht	Klasse B + 400 lux	schakeling obv aanwezigheid & daglichtregeling
Daglicht	Klasse C	
Helderheidswering	Klasse B	
Individuele beïnvloeding	Klasse C	
Geluid		
Geluidswering van de gevel	Klasse C=B	bij grenzend aan spoor of hoofdontsluitingsweg, Klasse A
Installatiegeluid	Klasse C	
Ruimteakoestiek	Klasse C met 0,7s	
Luchtgeluidisolatie	Klasse C=B	bij lokalen onderling geldt eis Klasse A
Contactgeluidisolatie	Klasse C=B	
Kwaliteitsborging		
Energie	Klasse C	
Lucht	Klasse C=B	
Temperatuur	Klasse C=B	
Licht	Klasse C=B=A	
Geluid	Klasse C=B=A	

Bron: Hevo kwaliteitsadvies 2021

6.2. Investeringskosten

In de investeringskosten (tabel rechts) wordt een onderscheid gemaakt tussen basiskwaliteit en extra kwaliteit. Samen vormen ze de gewenste kwaliteit.

- Basiskwaliteit: de basiskwaliteit is bepaald op Bouwbesluit 2015 en Energieneutraal (ENG) (Frisse Scholen klasse B op het aspect ventilatie is onderdeel van Bouwbesluit). De gemeente is (financieel) verantwoordelijk voor het realiseren van de basiskwaliteit.
- Extra kwaliteit: de extra kwaliteit bestaat uit Frisse Scholen (optimale prijs/kwaliteit verhouding), exploitatiegericht bouwen, duurzaam bouwen en toekomstbestendig bouwen.

Doordat de extra kwaliteit ook leidt tot verhoging van de bouwkosten dienen schoolbesturen en gemeenten in gesprek te gaan over Total Cost of Ownership (zie volgende paragraaf). In het IHP-VO wordt vanwege praktijkervaring tevens rekening gehouden met een Regiotoeslag.

Opmerking: op basis van actuele inzichten zijn de kwaliteitsnormen van de schoolgebouwen aangepast met de volgende onderdelen:

- *Frisse Scholen: er is nu rekening gehouden met het kwaliteitsadvies van HEVO (zie vorige pagina). In de praktijk is ervaren dat niet alleen op Lucht klasse B wordt gewenst, maar ook ten aanzien van bijvoorbeeld Temperatuur. Dit biedt de mogelijkheid om te koelen in de warme wordende zomers.*
- *Onderwijskundige en esthetische kwaliteit: er is nu rekening gehouden met een opslag voor onderwijskundige en esthetische kwaliteit. Hierdoor is het mogelijk om ook op leerpleinen klimatisering aan te brengen én om een esthetisch (stedenbouwkundig hoogwaardiger) gebouw te realiseren. In de praktijk blijkt dat veel scholen differentiëren qua lesvorm op leerpleinen en dat het niveau 'sober en doelmatig' qua uitstraling vaak niet wordt gerealiseerd door extra gevelopeningen (glas).*

Kostenconfigurator Nieuwbouw VO 1-1-2023	*vmbo*	*havo/vwo*	*vmbo/havo/vwo*
BVO VO	**5.000**	**8.000**	**13.000**
Bouwbesluit 2021 BENG	€ 2.418	€ 2.227	€ 2.196
Marsh eisen (gemeentelijke eisen)	€ 31	€ 31	€ 31
Aanvullende kosten ENG	€ 97	€ 91	€ 92
Basiskwaliteit	**€ 2.546**	**€ 2.349**	**€ 2.319**
in % van totaal	**79%**	**79%**	**79%**
Kosten Frisse Scholen	€ 215	€ 203	€ 198
Kosten exploitatiegericht bouwen	€ 99	€ 99	€ 97
Kosten toekomstbestendig bouwen	€ 167	€ 166	€ 166
Kosten duurzaam bouwen	€ 22	€ 19	€ 18
Kosten onderwijskundige en esthetische kwaliteit	€ 159	€ 152	€ 145
in % van totaal	**21%**	**21%**	**21%**
Totale Kosten	**€ 3.208**	**€ 2.988**	**€ 2.943**
Regiotoeslag 5%	**€ 160**	**€ 149**	**€ 147**
Totale Kosten	**€ 3.368**	**€ 3.137**	**€ 3.090**

De bepaling van de bouwkosten leidt tot de volgende investeringsbedragen per m², prijspeil 1 januari 2023 en inclusief btw. Zoals te zien is in de tabel, ontstaan er financiële schaalvoordelen bij het bouwen van een school met een grotere omvang.

Het streven is om ook bij renovatie de gewenste nieuwbouwkwaliteit zoveel als mogelijk te realiseren (volwaardig alternatief). Daarvoor dienen de investeringsbedragen op de volgende pagina als indicatie. Bij afweging nieuwbouw en renovatie kunnen deze indicatieve bedragen als drempel worden gehanteerd om wel of niet te kiezen voor nieuwbouw of renovatie. Logischerwijs dienen deze investeringskosten projectspecifiek bepaald te worden.

Kostenconfigurator Renovatie VO 1-1-2023	*vmbo*	*havo/vwo*	*vmbo/havo/vwo*
Omvang VO	**5.000**	**8.000**	**13.000**
Kosten terrein	€ 59	€ 38	€ 32
Kosten bouwkundige staat	€ 625	€ 630	€ 628
Kosten vergroten onderwijskundige kwaliteit	€ 795	€ 833	€ 814
Kosten veiligheid	€ 123	€ 117	€ 113
Kosten energiebesparend	€ 584	€ 550	€ 550
Kosten uitstraling	€ 100	€ 80	€ 51
Totale Kosten	**€ 2.286**	**€ 2.249**	**€ 2.188**
Regiotoeslag 5%	**€ 114**	**€ 112**	**€ 109**
Totale Kosten	**€ 2.401**	**€ 2.362**	**€ 2.297**

6.3. Total Cost of Ownership

De gemeente en de schoolbesturen hebben de intentie uitgesproken om gezamenlijk de totale kwaliteit te realiseren. Daarbij streven de schoolbesturen ernaar een bijdrage aan de projecten te leveren volgens de principes van Total Cost of Ownership (TCO). Immers; als verantwoordelijke voor het onderhoud, exploitatie en gebruiker van de schoolgebouwen zijn de schoolbesturen ook gebaat bij de kwaliteitsambitie.

Voor het leveren van een bijdrage maken schoolbesturen gebruik van de vergoeding voor materiële instandhouding (mi-vergoeding) die zij ontvangen van het Rijk. Een deel van de kwaliteitsambitie kan bijvoorbeeld gefinancierd worden vanuit een verwacht exploitatievoordeel (op energiekosten) gedurende een deel van de levensduur van het gebouw en een besparing op onderhoud aan het bestaande gebouw voorafgaand aan een nieuwbouwopgave (besparing op investeringen in het lopende meerjarig onderhoudsplan). Het is mogelijk dat de bijdrage per m² bvo bij aanvang van de investering in één keer wordt ingebracht alsook dat het bedrag kan worden teruggestort vanuit de exploitatie.

De schoolbesturen geven aan dat zij voorzichtig zijn in het toezeggen van bijdragen aan Total Cost of Ownership. Daarvoor zijn de volgende argumenten benoemd:

- De aanzienlijke tekorten op de vergoeding voor materiele instandhouding.
- De onzekerheid over het overheidsbeleid ten aanzien van de vergoeding voor materiele instandhouding.
- De positieve effecten van één nieuw gebouw zijn benodigd voor de negatieve exploitatie van de gehele portefeuille.
- De hoogte van de onderhoudskosten voor ENG gebouwen zijn nog onvoldoende gebenchmarkt.

Uiteraard geldt voor de gemeente ook dat zij meer moeten investeren dan wat zij ontvangen via het gemeentefonds. De schoolbesturen zijn op basis van gelijkwaardigheid bereid om mee te investeren in de extra kosten ten opzichte van het bouwbesluitniveau.

De exacte hoogte van de bijdrage van beide partijen aan de totale kwaliteit wordt daarom nader bepaald bij de totstandkoming van businesscases in het uitvoeringsprogramma. Gemeenten en schoolbesturen zijn overeengekomen de kansen voor TCO op projectniveau nader te willen onderzoeken en vast te willen leggen. Mocht TCO in de businesscases niet haalbaar blijken zullen gemeente en schoolbesturen zich gezamenlijk beraden over het afschalen van de kwaliteitsambitie of het eventueel faseren van projecten.

6.4. Uitgangspunten financiële vertaling

De overzichten op de volgende pagina tonen de investeringskosten. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De kostenconfigurator nieuwbouw 1-1-2023 is gehanteerd en is incl. btw. De kostenconfigurator renovatie uit 1-1-2022 is gehanteerd en is geïndexeerd met 18% naar prijspeil 1-1-2023. Het prijsniveau is regio 's-Hertogenbosch inclusief een regiotoeslag van 5% voor Katwijk. Er dient rekening gehouden te worden met indexatie. Periodieke indexatie op basis van de BDB-index is voor de financiële vertaling van dit IHP noodzakelijk. Risico's ten aanzien van de bouwkosten zijn ook te vinden in de algemene prijsontwikkeling van bouwprojecten in Nederland en de regio Katwijk.

2. In de investeringskosten in de tabel van par. 6.5. zijn ook bijkomende kosten opgenomen. Daarbij is rekening gehouden met de volgende kosten: honoraria, aansluitkosten, heffingen, verzekeringen, risicoverrekening en onvoorzien.

3. Voor interim-voorzieningen, grondkosten, locatie gebonden kosten, sloopkosten en asbestsanering, interne kosten voor gemeente/schoolbestuur, kosten voor organisatorische ondersteuning, inrichtingskosten, verhuiskosten etc. is een opslagpercentage op de investeringskosten gehanteerd van 30%. Dit is opgenomen in tabel 6.5. De exacte kosten van deze posten wordt nader uitgewerkt in de businesscases. Tijdelijke huisvesting is met name een risico, het tijdelijk huisvesten van een school kan tot wel 50% van een nieuwbouwbudget kosten. Er dient ook extra aandacht uit te gaan naar de inrichting van de openbare ruimte zoals het realiseren van voldoende parkeergelegenheid.

4. Er is voor de ruimtebehoefte bij de doorrekening van de investeringskosten uitgegaan van de teldatum 1-10-2021, de prognoses worden om de twee jaar geactualiseerd. Het leerlingenaantal in Katwijk groeit. In de businesscases, voorafgaand aan het afgeven van een voorbereidingskrediet, wordt het leerlingenaantal nogmaals herijkt.

5. Er is vooralsnog uitgegaan voor iedere vervangings- en uitbreidingsopgave van de investeringskosten voor nieuwbouw (m.u.v. semi permanente voorzieningen). In de businesscases zal de afweging tussen nieuwbouw en renovatie plaatsvinden en worden de daadwerkelijke kosten in beeld gebracht.

6. Het streven is om projecten te realiseren in de termijn waarin de projecten zijn genoemd. Indien er op projectniveau vertraging ontstaat in één of meerdere projecten blijft het mogelijk om andere projecten parallel op te pakken.

6.5. Financiële vertaling ambitie scenario

In onderstaande tabellen is voor beide scenario's de financiële vertaling opgesteld. Er is geen vervangingsopgave in de termijn 15-20 jaar.

Scenario 1: Continuering huidig Onderwijsaanbod

Termijn 1: 0-5 jaar

Projecten	Aant. Ll. 2022	m2 - RMB 2022	Totaal Bedrag per m2	Investerings-kosten	Bijkomende kosten	Totale Kosten
Vakcollege Rijnmond	692	6.822	€ 3.368	€ 22.977.541	€ 6.893.262	€ 29.870.803
Visser 't Hooft Lyceum	386	2.789	€ 3.368	€ 9.393.794	€ 2.818.138	€ 12.211.932
	1.078	**9.610**		**€ 32.371.335**	**€ 9.711.400**	**€ 42.082.735**

Termijn 2: 5-10 jaar

Projecten	Aant. Ll. (schatting)	m2 - RMB	Totaal Bedrag per m2	Investerings-kosten	Bijkomende kosten	Totale Kosten
VSO Leerlingen (n.t.b.)	100	1.170	€ 3.368	€ 3.941.028	€ 1.182.308	€ 5.123.336

Termijn 3: 10-15 jaar

Projecten	Aant. Ll. 2022	m2 - RMB 2022	Totaal Bedrag per m2	Investerings-kosten	Bijkomende kosten	Totale Kosten
Pieter Groen	1.360	8.868	€ 3.137	€ 27.822.463	€ 8.346.739	€ 36.169.202

Termijn 4: > 20 jaar

Projecten	Aant. Ll. 2022	m2 - RMB 2022	Totaal Bedrag per m2	Investerings-kosten	Bijkomende kosten	Totale Kosten
Limes Praktijkonderwijs	199	2.694	€ 3.368	€ 9.074.470	€ 2.722.341	€ 11.796.810

Totaal	**2.438**	**18.478**		**€ 73.209.295**	**€ 21.962.789**	**€ 95.172.084**

Scenario 2: Uitbreiden en wijzigen Onderwijsaanbod

Termijn 1: 0-5 jaar

Projecten	Aant. Ll. 2022	m2 - RMB 2022	Totaal Bedrag per m2	Investerings-kosten	Bijkomende kosten	Totale Kosten
Vakcollege Rijnmond + MAVO	999	8.702	€ 3.368	€ 29.311.615	€ 8.793.484	€ 38.105.099
Visser 't Hooft Lyceum + HAVO BB	447	2.969	€ 3.368	€ 9.999.432	€ 2.999.830	€ 12.999.262
	1.446	**11.671**		**€ 39.311.047**	**€ 11.793.314**	**€ 51.104.361**

Termijn 2: 5-10 jaar

Projecten	Aant. Ll. 2022	m2 - RMB 2022	Totaal Bedrag per m2	Investerings-kosten	Bijkomende kosten	Totale Kosten
VSO Leerlingen (n.t.b.)	100	1.170	€ 3.368	€ 3.941.028	€ 1.182.308	€ 5.123.336

Termijn 3: 10-15 jaar

Projecten	Aant. Ll. 2022	m2 - RMB 2022	Totaal Bedrag per m2	Investerings-kosten	Bijkomende kosten	Totale Kosten
Pieter Groen - MAVO	1.053	7.849	€ 3.137	€ 24.624.511	€ 7.387.353	€ 32.011.865

Termijn 4: > 20 jaar

Projecten	Aant. Ll. 2022	m2 - RMB 2022	Totaal Bedrag per m2	Investerings-kosten	Bijkomende kosten	Totale Kosten
Limes Praktijkonderwijs	199	3.132	€ 3.368	€ 10.550.806	€ 3.165.242	€ 13.716.047

Totaal	**2.499**	**19.519**		**€ 78.427.392**	**€ 23.528.218**	**€ 101.955.610**

6.6. Financiële vertaling alternatief scenario

Gelet op het investeringsvolume van de beide scenario's is een alternatief scenario door het college naar voren gebracht, rekening houdend met de investeringsruimte van de gemeente de komende jaren. In dit scenario worden twee ingrepen gedaan om de uitgaven te temporiseren en deels af te schalen:

1. De investeringskredieten en bijkomende kosten voor het vakcollege Rijnmond worden gefaseerd beschikbaar gesteld. Er wordt 2/3 van het investeringskrediet in de eerste termijn beschikbaar gesteld en 1/3 in de tweede termijn. Dit komt ongeveer overeen met de relatieve omvang van de bouwdelen uit 1953 en 1978 ten opzichte van 1993 en 2004.
   In het uitvoeringsprogramma zal in afstemming met het schoolbestuur gekeken worden hoe de investeringskredieten voor het Vakcollege Rijnmond in de eerste en tweede termijn het beste beschikbaar kunnen worden gesteld.
2. De investeringskredieten en bijkomende kosten voor Pieter Groen worden niet beschikbaar gesteld in de tweede termijn, maar wordt doorgeschoven naar de derde termijn (10-15 jaar).
3. De investeringskredieten en bijkomende kosten voor Visser 't Hooft worden beschikbaar gesteld in de eerste termijn. De investeringskredieten en bijkomende kosten zijn gebaseerd op nieuwbouw op de huidige locatie. Indien verhuizing naar het schoolgebouw van Yuverta tot de mogelijkheden behoort zal er een nieuwe berekening gemaakt moeten worden van de benodigde financiële middelen.
4. Er wordt niet uitgegaan van uitbreiding/verschuiving van het onderwijsaanbod (verplaatsing MAVO naar Vakcollege Rijnmond, uitbreiding HAVO bovenbouw Visser 't Hooft, nieuwe locatie VSO, Tiener- of Junior College, VO+).De financiële consequenties van deze wensen zijn niet opgenomen in de investeringsagenda van de gemeente Katwijk.

Scenario 3: alternatief scenario

Termijn 1: 0-5 jaar

Projecten	Aant. Ll. 2022	m2 - RMB 2022	Totaal Bedrag per m2	Investerings-kosten	Bijkomende kosten	Totale Kosten
Vakcollege Rijnmond	464	4.570	€ 3.368	€ 15.394.952	€ 4.618.486	€ 20.013.438
Visser 't Hooft Lyceum	386	2.789	€ 3.368	€ 9.393.794	€ 2.818.138	€ 12.211.932
	850	**7.359**		**€ 24.788.746**	**€ 7.436.624**	**€ 32.225.370**

Termijn 2: 5-10 jaar

Projecten	Aant. Ll. (schatting)	m2 - RMB	Totaal Bedrag per m2	Investerings-kosten	Bijkomende kosten	Totale Kosten
Vakcollege Rijnmond	228	2.251	€ 3.368	€ 7.582.588	€ 2.274.777	€ 9.857.365
				€ 7.582.588	**€ 2.274.777**	**€ 9.857.365**

Termijn 3: 10-15 jaar

Projecten	Aant. Ll. 2022	m2 - RMB 2022	Totaal Bedrag per m2	Investerings-kosten	Bijkomende kosten	Totale Kosten
Pieter Groen	1.360	8.868	€ 3.137	€ 27.822.463	€ 8.346.739	€ 36.169.202
	1.360	**8.868**		**€ 27.822.463**	**€ 8.346.739**	**€ 36.169.202**

Termijn 4: > 20 jaar

Projecten	Aant. Ll. 2022	m2 - RMB 2022	Totaal Bedrag per m2	Investerings-kosten	Bijkomende kosten	Totale Kosten
Limes Praktijkonderwijs	199	2.694	€ 3.368	€ 9.074.470	€ 2.722.341	€ 11.796.810

Totaal	**2.409**	**18.921**		**€ 69.268.267**	**€ 20.780.480**	**€ 90.048.748**

6.7. Financiële vertaling gymvoorzieningen

Voor de financiële vertaling van de gymzalen is uitgegaan van de VNG-norm (nieuwbouw op afzonderlijk terrein, excl. toeslag voor paalfundering, oefenvloer 252m2, geen rekening gehouden met KVLO en/of NOC*NSF richtlijnen).

Scenario 1: Continuering huidig Onderwijsaanbod

Termijn 1: 0-5 jaar

Projecten	Behoefte in Zalen	Aant. Zalen	Kosten per Zaal	Totale Kosten
Vakcollege Rijnmond	1,99	2	€ 1.513.936	€ 3.027.873
Visser 't Hooft Lyceum	1	1	€ 1.513.936	€ 1.513.936
	3	**3**		**€ 4.541.809**

Termijn 3: 10-15 jaar

Projecten	Behoefte in Zalen	Aant. Zalen	Kosten per Zaal	Totale Kosten
Pieter Groen	2,88	3	€ 1.513.936	€ 4.541.809

Termijn 4: > 20 jaar

Projecten	Behoefte in Zalen	Aant. Zalen	Kosten per Zaal	Totale Kosten
Limes Praktijkonderwijs	0,99	1	€ 1.513.936	€ 1.513.936

Totaal	**7**	**7**	**€ 1.513.936**	**€ 10.597.554**

Scenario 2: Uitbreiden en wijzigen Onderwijsaanbod

Termijn 1: 0-5 jaar

Projecten	Behoefte in Zalen	Aant. Zalen	Kosten per Zaal	Totale Kosten
Vakcollege Rijnmond + MAVO	2,8	3	€ 1.513.936	€ 4.541.809
Visser 't Hooft Lyceum + HAVO BOVENBOUW	1,1	1	€ 1.513.936	€ 1.513.936
	4	**4**		**€ 6.055.745**

Termijn 3: 10-15 jaar

Projecten	Behoefte in Zalen	Aant. Zalen	Kosten per Zaal	Totale Kosten
Pieter Groen - MAVO	2,07	2	€ 1.513.936	€ 3.027.873

Termijn 4: > 20 jaar

Projecten	Behoefte in Zalen	Aant. Zalen	Kosten per Zaal	Totale Kosten
Limes Praktijkonderwijs	0,99	1	€ 1.513.936	€ 1.513.936

Totaal	**7**	**7**	**€ 1.513.936**	**€ 10.597.554**

Scenario 3: Alternatief scenario (gelijk aan scenario 1)

Termijn 1: 0-5 jaar

Projecten	Behoefte in Zalen	Aant. Zalen	Kosten per Zaal	Totale Kosten
Vakcollege Rijnmond	1,99	2	€ 1.513.936	€ 3.027.873
Visser 't Hooft Lyceum	1	1	€ 1.513.936	€ 1.513.936
	3	**3**		**€ 4.541.809**

Termijn 3: 10-15 jaar

Projecten	Behoefte in Zalen	Aant. Zalen	Kosten per Zaal	Totale Kosten
Pieter Groen	2,88	3	€ 1.513.936	€ 4.541.809

Termijn 4: > 20 jaar

Projecten	Behoefte in Zalen	Aant. Zalen	Kosten per Zaal	Totale Kosten
Limes Praktijkonderwijs	0,99	1	€ 1.513.936	€ 1.513.936

Totaal	**7**	**7**	**€ 1.513.936**	**€ 10.597.554**

6.8. Richting geven aan Duurzaamheid & Binnenklimaat

Door vaststelling van het IHP krijgen schoolbesturen zicht op de vervangingstermijnen van hun gebouwen. Dit stelt schoolbesturen in staat om vanuit hun verantwoordelijkheid voor onderhoud en exploitatie te investeren in duurzaamheid en het binnenklimaat. Daarbij kan met name worden ingezet op duurzaamheidsmaatregelen waarbij de terugverdientijden de vervangingstermijn niet overschrijden. Zo gaan investeringen in duurzaamheid niet ten koste van middelen voor onderwijs. Ook kunnen schoolbesturen het binnenklimaat verbeteren, daarbij kan ook gebruik worden gemaakt van de (huidige en/of toekomstige) SUVIS-regelingen. De tussentijdse verduurzaming en verbetering van schoolgebouwen is daarmee een verantwoordelijkheid van de schoolbesturen, dit kan worden verwerkt in de meerjarige onderhoudsplanning van de gebouwen. De gemeente is bereid om hierin mee te denken en eventueel een rol te spelen in planvorming en voorfinanciering.

6.9. Risico's

Dit IHP is opgesteld onder de wet- en regelgeving zoals deze geldt op het moment van opstellen daarvan. Echter, wet- en regelgeving is onderhavig aan voortschrijdend inzicht; zo ook de wetgeving met betrekking tot het huisvestingsstelsel voor het funderend onderwijs in Nederland. Bij (substantiële) wijzigingen van bijvoorbeeld het genoemde stelsel, de Algemene Uitkeringen van het Gemeentefonds, de wijze van bepalen van normbedragen, wijzigingen ten aanzien van Bouwbesluit, Bouwkosten Energieakkoorden of enig andere substantiële ontwikkeling, kan het nodig zijn om dit IHP (op onderdelen) aan te passen aan de dan geldende realiteit en mogelijkheden.

Bijlage I - Huisvestingsonderzoeken

Bijlage II – Juridische- en Beleidskaders

Dit hoofdstuk gaat in op de beleidskaders die gelden voor het IHP: de wettelijke taak van de gemeente en schoolbesturen op het gebied van onderwijshuisvesting en relevante ontwikkelingen.

Zorgplicht
Gemeenten hebben op het gebied van onderwijshuisvesting de zogeheten zorgplicht. De onderwijswetgeving stelt dat een gemeente dient te voorzien in voldoende en adequate huisvesting voor het primair onderwijs (PO), (voortgezet) speciaal onderwijs ((V)SO) en voortgezet onderwijs (VO). De voorzieningen in de huisvesting waarvoor de gemeente verantwoordelijk is zijn vastgelegd in de wetgeving. Daarbij gaat het onder andere om (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding en herstel van constructiefouten. Het onderhoud (binnen- en buitenkant) en de exploitatie van schoolgebouwen is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Renovatie is (vooralsnog) niet wettelijk geregeld.

Verordening
De uitvoering van de zorgplicht wordt geregeld via een juridisch instrument, de verordening. Op grond van de Gemeentewet (artikel 149), Wet op het primair onderwijs (artikel 102), Wet op de expertisecentra (artikel 100) en Wet op het voortgezet onderwijs (artikel 76) is de gemeenteraad verplicht (bij verordening) een regeling vast te stellen. De verordening bevat de basis van het onderwijs-huisvestingsbeleid en regelt uitgangspunten voor onder andere de voorzieningen die schoolbesturen jaarlijks kunnen aanvragen bij een gemeente, criteria voor het toetsen van deze aanvragen en procedurele afspraken. De verordening in Katwijk dient nog aangepast te worden naar aanleiding van door de VNG voorgestelde wijzigingen. Zo is de vereenvoudiging van groepen naar m² ruimtebehoefte nog niet doorgevoerd. De VVHO (Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Katwijk) is voor het laatst vastgesteld op 16 december 2010. Inhoudelijk dateren de laatste wijzigingen uit 2005.

Eigendom
Schoolbesturen hebben het (juridisch) eigendom, dit houdt in dat een schoolbestuur als eigenaar van een schoolgebouw en ondergrond juridisch aansprakelijk is. Wanneer een schoolbestuur geen gebruik meer maakt van het gebouw valt het gebouw in (juridisch) eigendom terug aan de gemeente. De reden hiervoor is dat de gemeente gebouw en ondergrond heeft bekostigd. De gemeente heeft dus het economisch claimrecht. Schoolbesturen kunnen vanwege hun positie een gedeelte van het gebouw in medegebruik (voor andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden) geven aan instellingen die uit de openbare kas worden bekostigd met een ideëel doel. Verhuren is mogelijk (bijvoorbeeld aan een commerciële partij) indien de gemeente daar toestemming voor geeft.

Doordecentralisatie
Er is een uitzondering op het bovenstaande. Gemeenten kunnen met één of meerdere schoolbesturen overeenkomen dat het schoolbestuur zelf geheel verantwoordelijk is voor de onderwijshuisvesting, dus ook voor nieuwbouw en uitbreiding (artikel 111 Wet op het primair onderwijs en artikel 76 Wet op het voortgezet onderwijs). Met andere woorden, de taken en verantwoordelijkheden worden van de gemeente overgedragen aan het schoolbestuur. Daarvoor ontvangt een schoolbestuur jaarlijks een bedrag van de gemeente. Dit wordt doordecentralisatie genoemd. De gemeente behoudt hierbij wel de (uiteindelijke) zorgplicht - de eindverantwoordelijkheid voor de realisatie van voldoende en veilige onderwijshuisvesting. Primair wordt de verantwoordelijkheid bij doordecentralisatie volledig bij de schoolbesturen neergelegd. Gemeente en schoolbesturen maken bij overeenkomst afspraken over het monitoren van de gemaakte afspraken en hoe verantwoording wordt afgelegd. Doordecentralisatie is op dit moment niet aan de orde in de gemeente Katwijk. Het IHP zou een basis kunnen vormen om doordecentralisatie te verkennen.

Huidig stelsel
De huidige rolverdeling (waarbij gemeenten verantwoordelijk zijn voor nieuwbouw en schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor onderhoud, aanpassing en exploitatie) vertoont tekortkomingen. Het stelsel biedt beide partijen theoretisch de mogelijkheid om de eigen uitgaven te beperken. Gemeenten kunnen eigen uitgaven beperken door relatief goedkope gebouwen neer te zetten, met als gevolg hoge onderhouds- en

exploitatiekosten. Schoolbesturen kunnen de eigen uitgaven beperken door weinig te investeren in onderhoud en eerder nieuwbouw aan te vragen bij de gemeente. Daarbij komt dat een aantal zaken, zoals bekostiging als gevolg van aangescherpte eisen in het Bouwbesluit en maatschappelijk wenselijke voorzieningen waaronder op het gebied van duurzaamheid, en de voorziening renovatie niet geregeld zijn.

Wetsvoorstel stelselwijziging
Op 15 december 2016 hebben de PO-raad, de VO-raad en VNG een gezamenlijk voorstel gestuurd aan toenmalig staatssecretaris Sander Dekker om de tekortkomingen in het huidige stelsel voor onderwijshuisvesting op te lossen. Het uitgangspunt van dit voorstel is dat gemeenten en schoolbesturen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor de (kwaliteit van de) huisvesting van scholen. Op 9 mei 2018 is het verder uitgewerkte voorstel gepubliceerd door PO-raad, VO-raad en VNG. Inmiddels is het voorstel ook formeel door de VNG goedgekeurd. Het voorstel is in 2018 formeel aan de huidige minister aangeboden. Deze heeft laten weten dat de besluitvorming c.q. wetswijziging staat gepland voor de tweede helft van 2022.

Het voorstel pleit voor aanpassing van het stelsel om een aantal van de geconstateerde tekortkomingen op te heffen. Daarbij worden de nadelen van de scheiding van de financiële middelen zoveel mogelijk opgeheven. Gemeenten en schoolbesturen komen in een meer gelijkwaardige positie ten opzichte van elkaar. Belangrijke elementen uit het voorstel zijn:

- De in de wet beschreven jaarcyclus voor aanvragen onderwijshuisvesting wordt vervangen door een langere periode, waarin gemeenten na overleg met betrokken schoolbesturen het huisvestingsbeleid en het investeringsprogramma voor een periode van 4 jaar vastleggen in een meerjarenprogramma (IHP), met een doorkijk tot ten minste het 16e jaar.
- De mogelijkheid om renovatie als volwaardig alternatief voor vervangende nieuwbouw in te kunnen zetten. Renovatie moet worden opgenomen als voorziening in de wet. Renovatie dient daarbij te leiden tot een startsituatie (of startconditie) die in functioneel en kwalitatief opzicht gelijkwaardig is aan nieuwbouw en gericht is op levensduurverlenging van ten minste 25 jaar.
- Het investeringsverbod voor het PO en S(B)O wordt zodanig aangepast dat het overeenkomt met de betreffende bepalingen uit Wet op het Voortgezet Onderwijs. PO- en S(B)O-besturen krijgen daarmee de mogelijkheid om in huisvesting te investeren.
- De concretisering van het Huisvestingsvoorstel van de sectorraden en de VNG gaat uit van het handhaven van de huidige financieringsstromen. Aanvullend kan de versoepeling van het investeringsverbod leiden tot een gezamenlijke financiering die de kwaliteit van onderwijshuisvesting kan vergroten dan wel het moment van investeren kan vervroegen.

Vooruitlopend op de kaders van de vigerende wetgeving streeft Katwijk ernaar mee te gaan met deze ontwikkeling.

Coalitieakkoord
'In Katwijk is er eigentijds onderwijs van hoog niveau. Dat wil de gemeente vasthouden. De faciliteiten en huisvesting moeten dat beter ondersteunen, we zetten stevig in op renovatie of als dat nodig is nieuwbouw. Daarnaast worden schoolgebouwen verduurzaamd.'

Het IHP geeft invulling aan de bovenstaande ambitie uit het Coalitieakkoord. Dit gebeurt in een open bestuursstijl. Er is sprake van intensieve afstemming met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties.

In 2019 is tevens gestart met het opstellen van een onderwijsvisie voor het Primair Onderwijs. De afstemming met deze onderwijsvisie wordt nog gezocht. Waar nodig wordt ruimte gelaten in het IHP om nader invulling te geven aan de onderwijsvisie, bijvoorbeeld op projectniveau.

Omgevingsvisie
De gemeente Katwijk werkt aan een omgevingsvisie. De uitkomsten van het IHP dragen bij aan de realisatie van de doelstellingen van de omgevingsvisie:
1. Versterken en innovatiever maken van de economie en de werkgelegenheid voor Katwijk behouden.
2. Een energieneutraal en klimaatbestendig Katwijk in 2050, in lijn met de regio Holland Rijnland.
3. Versterken, verduurzamen en aantrekkelijk houden van het bestaande stedelijk gebied met behoud van de groene kwaliteit.

4. Bouwen aan inclusieve kernen met een sterke vitale sociale samenhang.
5. Kiezen voor duurzame en veilige mobiliteit.
6. Ontwikkelen van een gezonde en een veilige gemeente.
7. Benutten van Katwijkse historische en landschappelijke kwaliteiten en erfgoed.

Met name doelstelling 4 zal een prominente rol spelen bij de uitvoering van het IHP.

Bijlage III - Herkomstanalyse

Herkomstanalyse Vakcollege Rijnmond

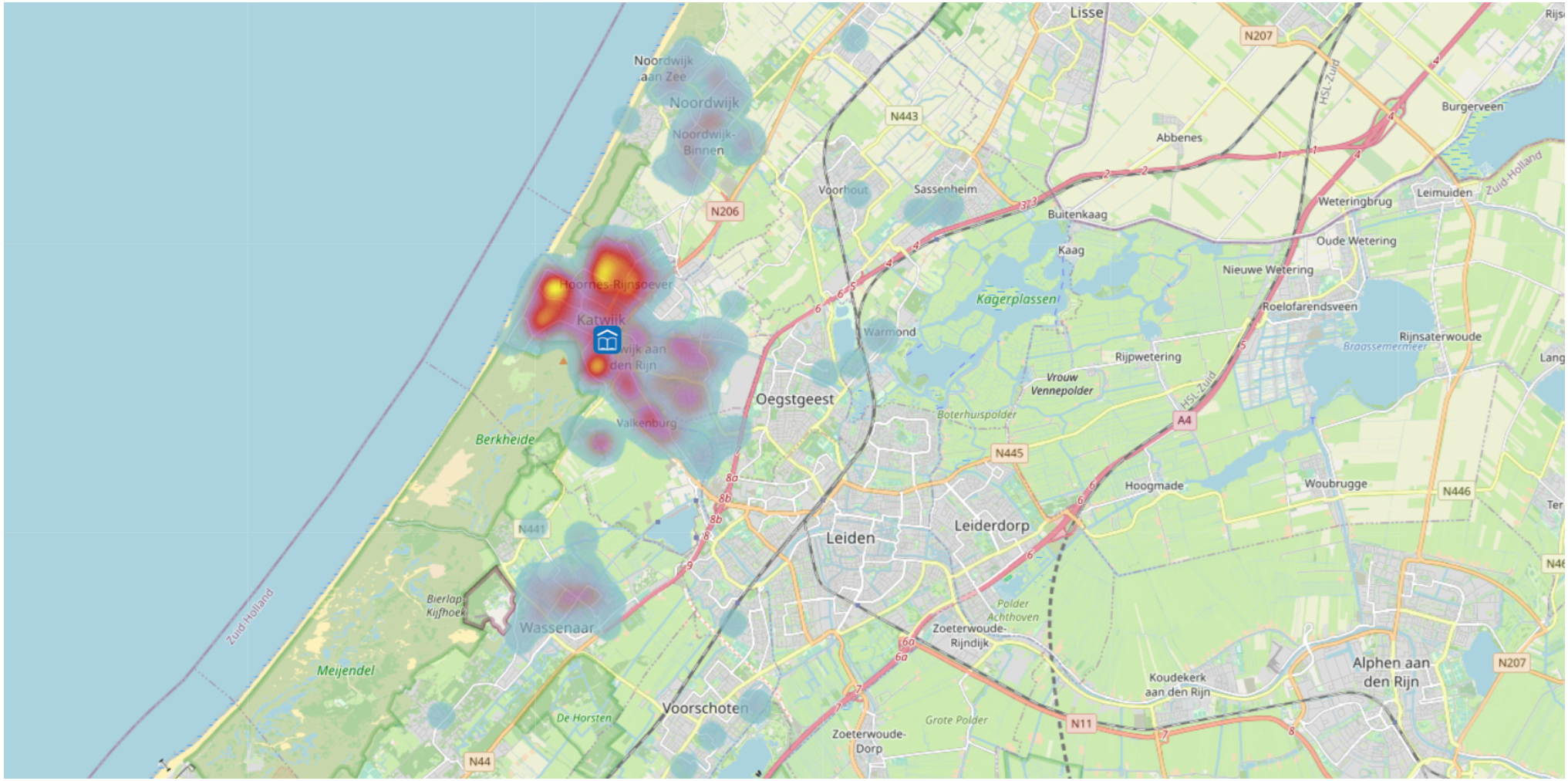

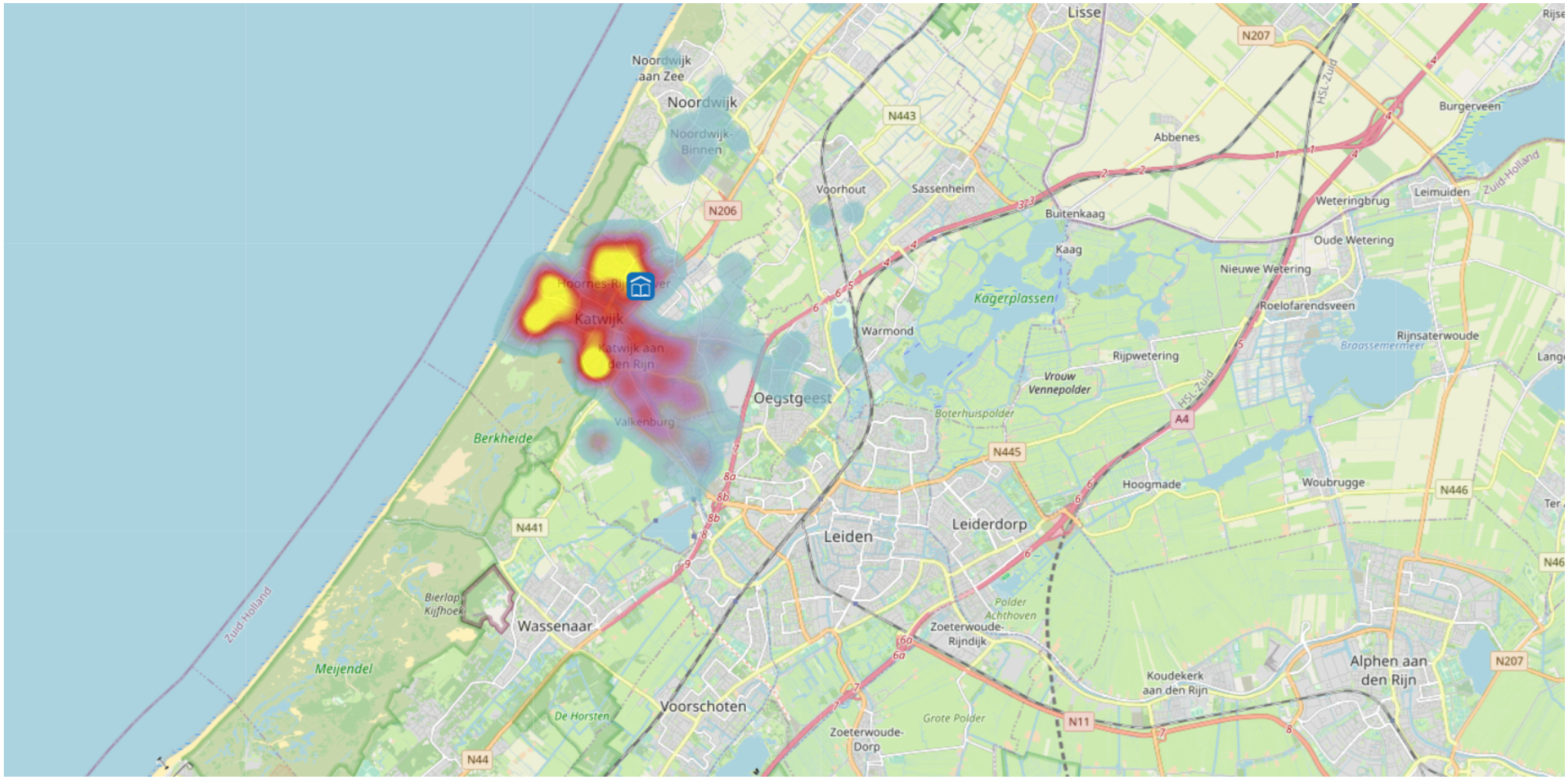
Lisse
N207
Noordwijk aan Zee
Noordwijk
Noordwijk-Binnen
N443
Abbenes
Burgerveen
HSL-Zuid
Voorhout
Sassenheim
N206
Buitenkaag
Weteringbrug
Leimuiden
Zuid-Holland
Kaag
Oude Wetering
Nieuwe Wetering
Kagerplassen
Roelofarendsveen
Katwijk
Warmond
Rijnsaterwoude
Braassemermeer
Rijpwetering
Vrouw Vennepolder
Oegstgeest
Boterhuispolder
A4
Valkenburg
Berkheide
N445
Hoogmade
Woubrugge
N446
Leiden
Leiderdorp
N441
Bierlap Kijfhoek
Polder Achthoven
Wassenaar
Zoeterwoude-Rijndijk
Meijendel
Koudekerk aan den Rijn
Alphen aan den Rijn
N207
De Horsten
Voorschoten
Grote Polder
N11
Zoeterwoude-Dorp
N44

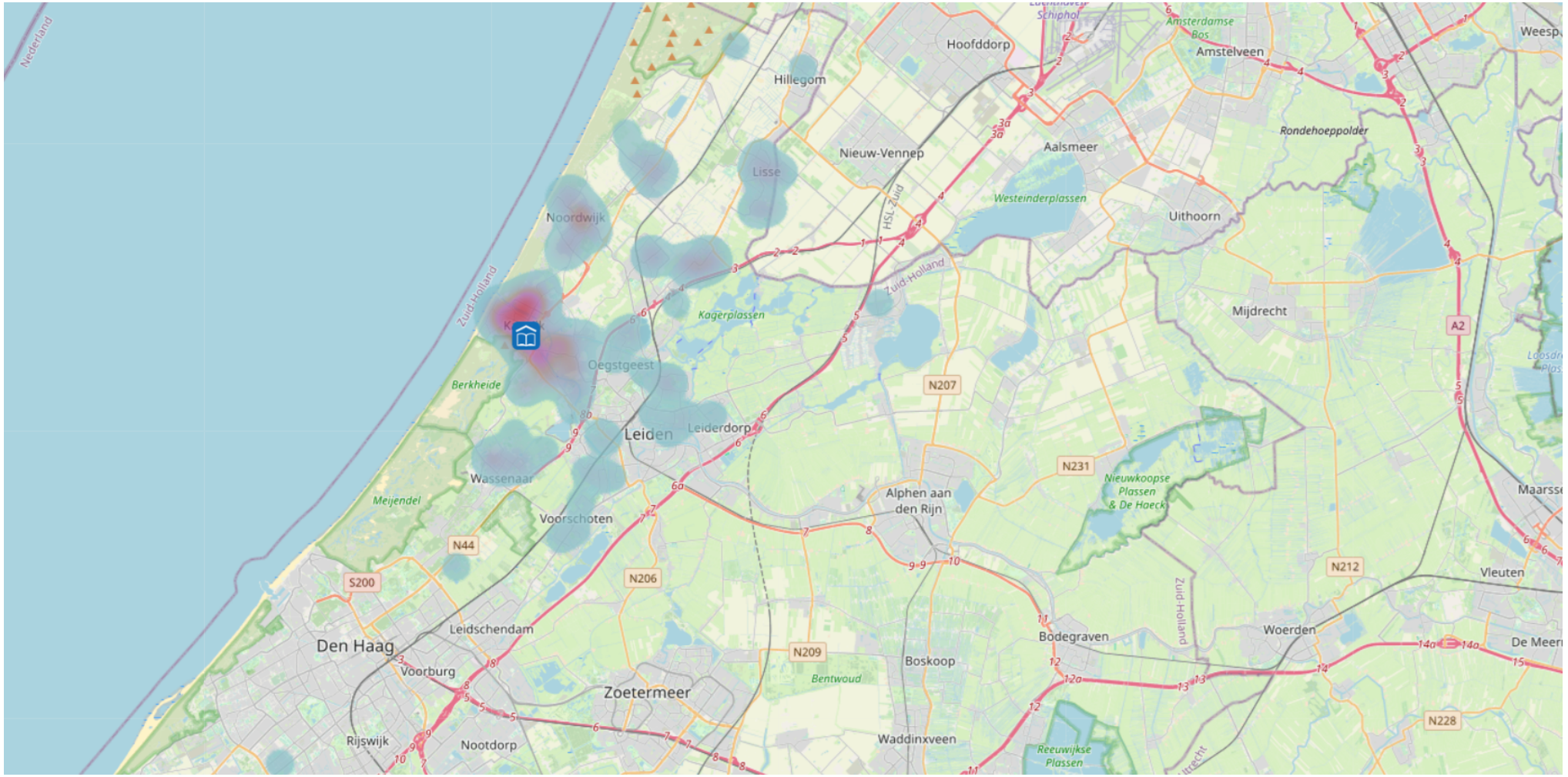
Nederland
Schiphol
Amsterdamse Bos
Hoofddorp
Amstelveen
Weesp
Hillegom
Nieuw-Vennep
Aalsmeer
Rondehoeppolder
Lisse
Noordwijk
HSL-Zuid
Westeinderplassen
Uithoorn
Zuid-Holland
Kagerplassen
Mijdrecht
A2
Oegstgeest
Berkheide
N207
Leiden
Leiderdorp
N231
Wassenaar
Meijendel
Nieuwkoopse Plassen & De Haeck
Alphen aan den Rijn
Maarsse
Voorschoten
N44
S200
N206
N212
Vleuten
Leidschendam
Den Haag
Bodegraven
Woerden
De Meer
Voorburg
N209
Boskoop
Bentwoud
Zoetermeer
Rijswijk
Nootdorp
Waddinxveen
N228
Reeuwijkse Plassen

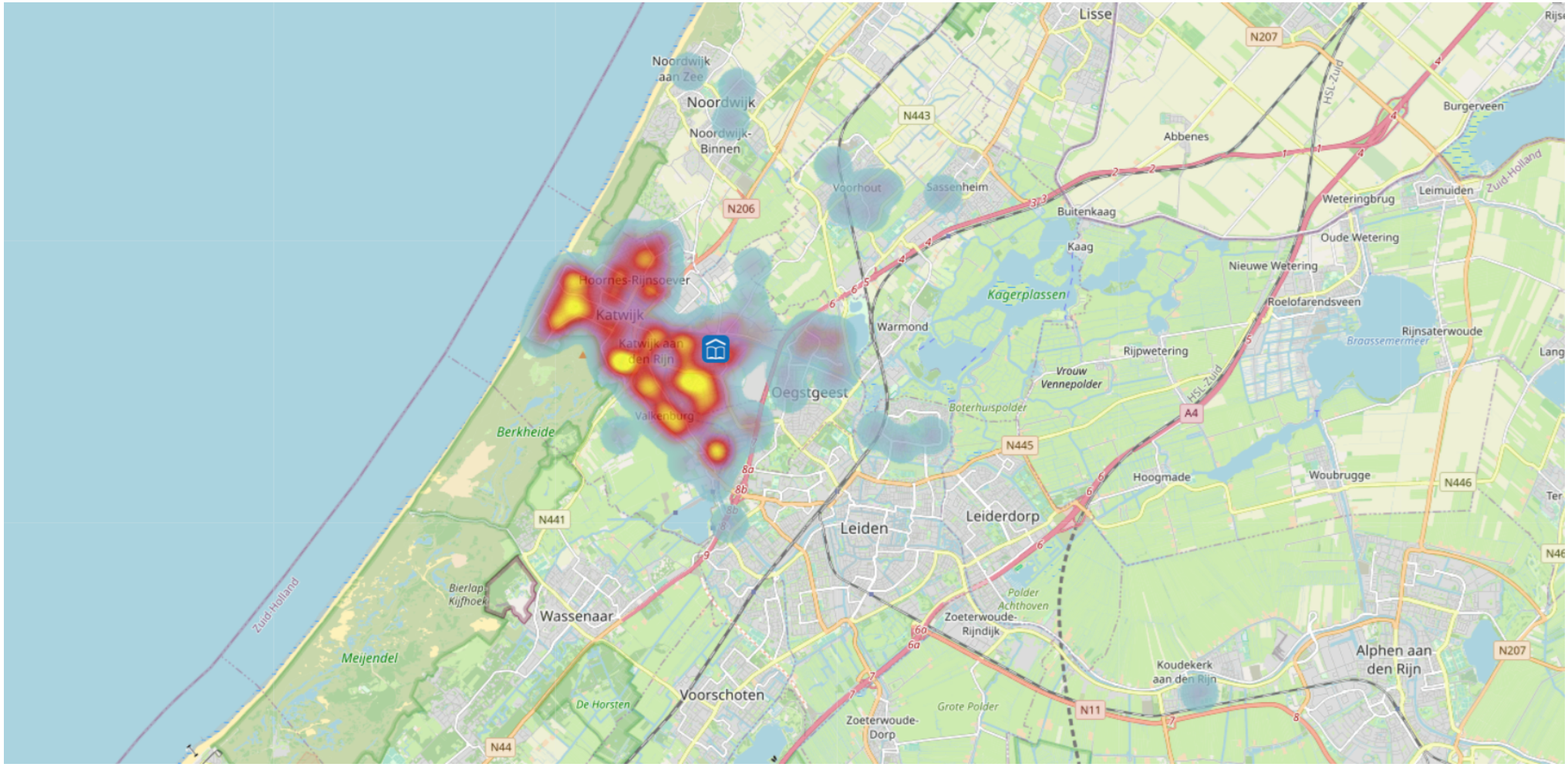
Lisse
N207
Noordwijk aan Zee
Noordwijk
Noordwijk-Binnen
N443
Abbenes
Burgerveen
HSL-Zuid
Voorhout
Sassenheim
N206
Buitenkaag
Weteringbrug
Leimuiden
Zuid-Holland
Kaag
Oude Wetering
Nieuwe Wetering
Hoornes-Rijnsoever
Katwijk
Kagerplassen
Roelofarendsveen
Warmond
Rijnsaterwoude
Braassemermeer
Katwijk aan den Rijn
Rijpwetering
Vrouw Vennepolder
Oegstgeest
Boterhuispolder
A4
Valkenburg
Berkheide
N445
Hoogmade
Woubrugge
N446
Leiden
Leiderdorp
N441
Bierlap Kijfhoek
Polder Achthoven
Wassenaar
Zoeterwoude-Rijndijk
Meijendel
Koudekerk aan den Rijn
Alphen aan den Rijn
N207
De Horsten
Voorschoten
Grote Polder
N11
Zoeterwoude-Dorp
N44

Bijlage IV – Kostenconfiguratoren

Bijlage V - Energieprestaties

Onderstaand de verschillende definities van energieprestaties van gebouwen:

BENG (Bijna Energie Neutraal Gebouw)
Bij een BENG-gebouw worden gebouwgebonden energieverbruik en energieopwekking met elkaar vergeleken. Een BENG-gebouw kent een hoger energieverbruik in verhouding tot de energieopwekking. Door de toepassing van de norm NTA8800 wordt getoetst of het gebouw voldoet aan wetgeving voor BENG, die vanaf 1 januari 2021 wettelijk verplicht zal zijn.

ENG (Energie Neutraal Gebouw)
Het gebouw heeft een EPC volgens NEN 7120 van nul. Alleen het gebouwgebonden energieverbruik op jaarbasis telt mee en is nul. [1]

NOM (Nul op de Meter)
Om een NOM-gebouw te realiseren moet er naast de benodigde energie die benodigd is voor de gebouw gebonden installaties, ook gekeken worden naar het algemeen energieverbruik door de gebruikers. Bij een NOM-gebouw zijn totale energieverbruik en energieopwekking in balans. Door verschillen in de kosten voor inkoop van energie en vergoeding voor terug-levering aan het net kent een NOM-gebouw alsnog kosten voor energie.

Klimaatneutraal
Klimaatneutraal wil zeggen dat bepaalde activiteiten (al dan niet binnen een bepaald gebied of op een bepaalde plek) geen positief of negatief effect hebben op het klimaat. Het begrip ‘klimaatneutraal’ wordt vooral gebruikt om aan te geven dat bepaalde activiteiten geen negatief effect hebben op het klimaat, waarmee men wil zeggen: geen emissie van CO2 en andere broeikasgassen.[2]

[1] https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/wetten-en-regels/algemene-begrippen
[2] https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/wetten-en-regels/algemene-begrippen

Bijlage VI – Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen

Colofon

Uitgave: HEVO B.V.
Datum: 27 januari 2023
Auteur(s): de heer M.S. Drenth MSc - HEVO B.V.

Contact

Statenlaan 8
5223 LA 's-Hertogenbosch

Postbus 70501
5201 CB 's-Hertogenbosch

T +31 (0)73 6 409 409
info@hevo.nl

www.hevo.nl

Niets uit deze uitgave mag zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van HEVO B.V. worden gekopieerd, noch aan derden ter inzage worden gegeven